

บทที่ ๓

ผลการศึกษาค้นคว้า

ย ย การศึกษานามสถานในจังหวัดภูเก็ต เป็นการศึกษานามสถานที่เป็นชื่อบ้านจำนวน ๒๐๐ ชื่อ จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน ๑๐๐ คนของทุกตำบลในจังหวัดภูเก็ต แต่ละชื่อ ระบุที่ตั้ง ความหมายของชื่อ สภาพทั่วไปของชื่อบ้าน และจำแนกชื่อตามกลุ่ม ๗ กลุ่มนามสถานในจังหวัดภูเก็ต

ย ย คำที่เป็นนามสถานมีครอบคลุมถึงชื่อทุกชื่อที่ใช้เรียกสถานที่ เช่น ใช้เรียกแหลม อ่าว เกาะ คลองบาง ควน ชื่อบ้าน ชื่อตำบล ชื่ออำเภอและชื่อจังหวัด ในการศึกษานามสถานในจังหวัดภูเก็ตได้กำหนดศึกษาเฉพาะชื่อที่มีคำบ้านนำหน้าเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๒๐๐ ชื่อ แต่ละชื่อจะมีสถานที่ตั้ง ความหมาย สภาพทางภูมิศาสตร์ การนับถือศาสนา ภาษาที่ใช้สื่อสาร ดังต่อไปนี้

บ้านเหน้อย หมู่ ๒ ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ทิศเหนือ ทิศตะวันออกและทิศใต้มีควน ทิศตะวันตกติดบ้านกลาง ภูมิประเทศเป็นสวนยาง ภูเขา ป่า ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัย และสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและทำสวนยางพารา นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ไทยถิ่นใต้ (ขจี เป็นสุข ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบ้านที่อยู่ด้านทิศเหนือของบ้านกมลา (สกุล ณ นคร ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖)

ย ย บ้านหัวควน หมู่ ๕ ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ทิศเหนือมีภูเก็ตแพนตาซี ทิศตะวันออกและใต้เป็นควนเขากมลา ทิศตะวันตกติดบ้านบางหวาน ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา เนินเขา สวนทุเรียนและสวนยางพารา ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัยและทุ่งนาร้าง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและทำสวนยางพารา นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดบ้านหัวควน (เรียน ปาหนัน ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546 และโอซามา ปาหนัน ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546) บ้านหัวควน หมู่ ๕ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต หัวควน

เนื่องจากเส้นทางที่เดินทางมายังหมู่บ้านเป็นที่เชื่อมโยงระหว่างบ้านบางคูกับบ้านหัวควน จะต้องขึ้นเนินสูงมีลักษณะเป็นควนชันมาก จึงเรียกว่า บ้านหัวควน มีต้นยางใหญ่ อยู่ตรงหัวควน จึงเรียกว่า ควนต้นยาง และคนกลุ่มแรกที่เข้ามา คือ โต๊ะกอหมัด เป็นชาวไทยมุสลิม เดิมอาศัยที่เกาะปឹងอพยพครอบครัวมาอยู่ที่ภูเก็ต ทิศเหนือติดหมู่ 5 บ้านเกาะแก้ว ทิศใต้ติดบ้านบางคู ทิศตะวันออกจดทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกติดภูเขาเจตา ภูมิประเทศเป็นสวนยาง

ในปัจจุบันกลายเป็นถนนหนทางและที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบรับจ้าง ทำสวน นับถือนับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีหน่วยงานบำรุงทางแขวงทางภูเก็ต โรงเรียนมุสลิมวิทยา (เจ๊ะดิน เหมเหล็ก ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงพื้นที่ที่เป็นเนินสูงสุด (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๔)

ย ย บ้านนาคาเลย หมู่ ๖ ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นควนเขากมลา ทิศใต้เป็นควนเขานาคา ทิศตะวันตกจดอ่าวกมลา ประวัติชุมชนเมื่อ ๕๐ ปีก่อนมีบ้านประมาณ ๑๐ หลัง ส่วนใหญ่ย้ายมาจากมาเลเซีย ภูมิประเทศเป็นป่าควนเขา มีงู ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัยและสวนยางพารา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยางและธุรกิจการท่องเที่ยว นับถือศาสนาอิสลาม มีนับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ ๑๐ ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาคา (เรียน ปาหนัน ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546 และโอซามา ปาหนัน ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านเกิดโฮย หมู่ ๑ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต คือเกิดโฮย ซึ่งแปลว่า ความสามัคคี ต่อมาได้เพี้ยนเป็น "เกิดโฮ" ทิศเหนือติดบ้านตากแดด ทิศใต้มีควน ทิศตะวันออกติดควนลิ้มชาน ทิศตะวันตกติดบ้านทุ่งทอง มีเชื้อสายจีน ภูมิประเทศเป็นแหล่งแร่ดีบุกที่อุดมสมบูรณ์ ปัจจุบันกลายเป็นบ้านจัดสรร แหล่งน้ำ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค่าขาย ธุรกิจด้านเสริมสวยและธุรกิจบ้านเช่า นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงเรียนเกิดโฮ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต (อุดม ยอดกุล ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงเขามะม่วง จากคำบุเกะปาโฮะ (ประสิทธิ์ ชินการณ ให้ข้อมูลเมื่อ ๔ กันยายน ๒๕๔๖)

ย ย บ้านกะทู้ หมู่ ๒ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต กะทู้ มาจากในทวย เพี้ยนจากนายตุ เป็นผู้เฝ้าประตูเมืองตามความเชื่อของคนสมัยโบราณ พิธีตั้งเครื่องสังเวคนายประตูในปัจจุบันก็ยังมีอยู่ที่บ้านที่เรือนที่มีความเชื่อผูกพันมาแต่อดีต เช่น การแต่งงาน เมื่อเจ้าบ่าวมาบ้านเจ้าสาวก็ทำพิธี นายตุมีไก่อ้ม 1 ตัว เหล่า 1 ขวด เทียน มาตั้งบูชาขออนุญาตจากท้าวหนทรีผู้เฝ้าประตู ขอเข้าไปบ้านเจ้าสาว ท้าวหนทรีก็อนุญาตให้เข้าไป พิธีตั้งสังเวคนายประตูนั้น ไม่ใช่เฉพาะงานแต่งงานอย่างเดียว ยังมีพิธีเปิดประตูของพวกเพลง "บอก" ด้วย เพื่อมาบอกศักราชให้ชาวบ้านทราบเรื่องดิน ฟ้า

อากาศว่าได้ผลหรือเสียผลในการทำไร่นานั้นมากน้อยเท่าใด ยามตี ยามร้าย มหาโชค มหาไชย ในการปลูกบ้านเรือนอาศัยเจ็บไข้ได้ป่วยทุกประการ คำว่า ในทวยมาจาก นายตุ เพราะในทวย เป็นที่ราบอยู่ในหุบเขาล้อมรอบ ภาษาต่างประเทศเรียก กรบาคู คือเขาหินล้อมเป็นวงกลม แล้วเพี้ยนมาเป็น กะทู้ และกะทู้ (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๗๐) รัชกาลที่ 6 ทรงชมความงามของเมืองเกิดโฮเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๒ ว่า "เมื่อเข้าไปในแดนอำเภอกะทู้แล้วได้สักหน่อย ถนนเข้าไปในเขา พอไหลออกไปราวกับเปิดฉากละคร" (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๗๐) ย ทิศเหนือติดบ้านกะทู้ หมู่ ๓ ย ทิศใต้ติดสี่แยกชายอูน สี่แยกคูหลองและสี่แยกกัจฉิม ทิศตะวันออกจดโอแลนดิว ทิศตะวันตกติดบ้านสีกอย ภูมิประเทศเป็นป่า ปัจจุบันเป็นป่าควน คลอง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค่าขาย นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทย จีนฮกเกี้ยน และไทยถิ่นใต้ มีศูนย์วัฒนธรรมมรดกท้องถิ่น เทศบาลตำบลกะทู้ และโรงเรียนบ้านกะทู้ (สมคิด จิวสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงนายประตู และอีกนัยหนึ่งหมายถึงอ่าวหิน (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๗๐)

ย ย บ้านกะทู้ หมู่ ๓ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต บ้านกะทู้ ทิศเหนือเป็นควน ทิศใต้และทิศตะวันออกติดหมู่ ๒ ตำบลกะทู้ ติดตะวันตกติด หมู่ ๕ ย มีเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน ภูมิประเทศเป็นทุ่งนา แหล่งน้ำ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (แก้ว ใจหาญ ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ย บ้านกะทู้ หมู่ ๔ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ในทู่ ที่มาเพี้ยนมาจาก คำว่า นายตุ ภาษาต่างประเทศเรียกว่า กรบาคู

คืออ่าวที่มีหิน ทิศเหนือติดเหมืองแร่เก่า ความเขา ทิศใต้จดโรงเรียนบ้านกะทู้ ม.๒ กับหมู่ ๖ ลีอก ทิศตะวันออก ติด หมู่ ๓ บ้านกะทู้ ทิศตะวันตกติด หมู่ ๕ ไม่เรียบ กับหมู่ 6 ลีอก ภูมิประเทศในอดีต มีลักษณะเป็นป่า ทุ่งและมีหนองน้ำ หรือห้วย ทำเหมืองแร่ ทุ่งนา ปัจจุบันเป็นป่าย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบบ้านจัดสรร รับราชการ ทำงานบริษัท โรงแรม นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทย ภาษาจีนฮกเกี้ยน และภาษาถิ่นภูเก็ต มีวัฒนธรรมสถาน ศาลเจ้าบรรพบุรุษ(ต๋องย่องฮุย) วัดกะทู้ พระพุทธบาทจำลอง (ภูหว่า) ศาลเจ้ากะทู้ (สำเร็จ คุณสนองย ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงอ่าวหิน(เลียบ ชนะศึก ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านไม่เรียบย หมู่ ๖ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต บ้านไม่เรียบบริเวณนี้มีช้างอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากเพราะมีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งน้ำมีน้ำไหลผ่านอยู่เสมอ ประชาชนจึงตัดไม้เรียบมาต่อ ๆ กันเป็นพื้นทางเดิน ทิศเหนือติดความเขา และชื่อเดิมบ้านเหนือ มีการสร้างโรงเรียนจึงเปลี่ยนตามชื่อของ โรงเรียนบ้านไม่เรียบย ทิศใต้ติดถนนวิชิตสงคราม ทิศตะวันออกติดป่า ความเขา ทิศตะวันตกติดเขาหว่า(พระธาตุภูหว่า) ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่า แหล่งน้ำ ความเขา ทุ่งนา เหมืองแร่เก่า ปัจจุบัน เป็นป่า แหล่งน้ำ ความเขา นั้บถือศาสนาพุทธ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวนผลไม้ ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านไม่เรียบ (สมบูรณ กาวเร็ว ให้อข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงการเอาไม้มาวางบนพื้นเรียงต่อกัน และหมายถึงชื่อพืชชนิดหนึ่งกลุ่มเดียวกับต้นไทร ใบคล้ายใบโพ ชาวบ้านเรียกว่าโพเลียบ(เกตุณภา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๗๒)

ย ย บ้านสี่กอย หมู่ ๖ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต บ้านสี่กอย บ้านบางเจ็ยม เชื่อว่าสมัยก่อนมีกอไม้ ๔ กอ ทิศเหนือ จดน้ำตกกะทู้ ทิศใต้จดสำนักงานประถมศึกษาศึกษา ทิศตะวันตกติดท้ายเหมืองแร่เก่า ทิศตะวันตกจดศาลเจ้าแม่ก่อง ความป่าตองย ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่ารกป่าทึบ ปัจจุบันกลายเป็นที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีวัฒนธรรมสถานคือ ศาลเจ้าหวงฮกเก็ง ที่ว่าการอำเภอกะทู้ สถานีตำรวจภูธรทุ่งทอง สหกรณ์การเกษตร (เรวัฒน์ รักชาติ ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)(นิตยา รักชาติ อายุ 42 ปี เกิด พ.ศ. 2500 ห้วยยอด จังหวัดตรัง ที่อยู่ 31/1 หมู่ 6 ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ 83120 ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านกระนย หมู่ ๑ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านรณ บ้านกระน ทิศเหนือติด ป่าตอง อำเภอกะทู้ ทิศใต้ติดบ้านบางลา ทิศตะวันออกติดตำบลฉลอง ทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศในอดีตเป็นชายทะเลสามารถทำนาได้ มีป่าความเขา ที่ราบเป็นทุ่งนา ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยว บังกะไล ร้านอาหารภัตตาคาร ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย ธุรกิจการท่องเที่ยว และธุรกิจบ้านเช่า นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาถิ่นภูเก็ต มีวัฒนธรรมสถาน วัดสุวรรณคีรีเขต โรงเรียนวัดสุวรรณคีรีเขตและสำนักสงฆ์ (วิจิต เฟื่องมุสิกย ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านหมายถึง อ่าวที่มีเรือเอน(เกตุณภา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๒)

ย ย บ้านโนหนาย หมู่ ๑ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านโนหนาน เป็นบึงขนาดใหญ่ เป็นแอ่งน้ำ เป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ๑ อยู่ทางทิศเหนือย ทิศเหนือติดสันเขากระนน้อย(บริเวณโรงแรมเมอริเดียน) ทิศใต้ติดหมู่ ๑ บ้านกระน ทิศตะวันออกจดเขาเกิด ทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา ป่า หนองน้ำ ปัจจุบันได้กลายเป็นที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาไทยถิ่นใต้(วิจิต เฟื่องมุสิกย ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านกตะย หมู่ ๒ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บริเวณกตะย กระนมีผู้ศักดิ์สิทธิ์เรียกว่า "พ่อต๋ายมดิงส์"ย มีช้าง ๒ เชือกแต่สร้างบ้านเรือน (รณ) ในหุบเขาแห่งหนึ่ง เรียกว่า "กระน" นอกจากมีช้างแล้วท่านได้ทำนาทำไร่และเอาข้าวมาตาก(ตะ) บริเวณที่ราบ เิงชายเขาอีกแห่งหนึ่ง เรียกกตะย ครั้งหนึ่งช้างได้ขาดหนีไป ท่านก็ลากหอกตามช้างไปทางแหลมพันวา ลากหอกผ่านเขาจนเขาขาด กลายเป็นช่องเขาขาด เพราะอิทธิฤทธิ์ของการลากหอกตามช้างของท่าน ทิศเหนือติดบ้านคอกช้าง ทิศใต้จดตำบลไร่ไฉย และทะเลอันดามัน ทิศตะวันออกติดตำบลฉลอง ทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศในอดีต เป็นทุ่งนา ทุ่งหญ้า ป่า ภูเขา ปัจจุบันเป็นควนป่าเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยได้ วัฒนธรรมสถานมี วัดกิตติสังฆาราม ชื่อบ้านนี้หมายถึงตากข้าวหรือทำนาข้าว (ประสิทธิ์ พาดอนย ให้อข้อมูลเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2546)) สุนัย ราชภักดิ์ราชภัฏ (๒๕๒๗:๑๙๕)ได้ค้นคว้าพบว่า กตะมาจาก กรตะ แปลว่า อ่าวข้าว

ย ย บ้านโคกโหนดย หมู่ ๒ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านโคกโหนด ซึ่งบริเวณที่มีต้นตาลมาก ทิศเหนือติดทุ่งนา ทิศใต้ติดขอบเนินเขา ระหว่าง กตะนอยกับกตะใหญ่ ทิศตะวันออกติดความหลาน้ำ ทิศตะวันตกจดทะเลย ภูมิประเทศในอดีตเป็นต้นตาล ทุ่งนา ทุ่งหญ้า ปัจจุบันเป็นสถานประกอบการ ที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขาย นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้จะใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ประสิทธิ์ พาดอน อายุ 57 ปี เกิด พ.ศ.2489 บ้านคอกช้างย ที่อยู่ 10 หมู่ 4 ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 83100 ให้อข้อมูลเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2546) ย บ้านโคกโหนด หมู่ ๔, ๙ ตำบลฉลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต โลกโหนด ลักษณะเป็นเนิน เรียกโคก บริเวณบ้านมีต้นตาลโตนดเป็นจำนวนมาก อาณาเขตทิศเหนือติดบนสวน ป่าหลาย ทิศใต้ติดบ้านหน้าแยก ทิศตะวันออกติดชายทะเล ทิศตะวันตกติดถนนเจ้าฟ้าตะวันตก ภูมิประเทศในอดีตเป็น แร่ ทุ่งนา ต้นตาล ปัจจุบันฟาร์มเลี้ยงกุ้ง คลอง นั้บถือศาสนาพุทธและอิสลาม ใช้ภาษาใต้และภาษากลาง มีกรมสรรพากร (วิรัชย จริวัฒน์วิจิตร ให้อข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547) ย บ้านโคกโหนด หมู่ ๖ ตำบลเชิงทะเล อำเภอลาง จังหวัดภูเก็ต ย โลกโหนด (โคก - ขึ้นจากนจาจะเรียกว่าโคกย เนิน - มีต้นโหนดมาก เป็นพื้นมีทุ่งนากว้าง) และเมื่อ พ.ศ. 2499 ประมาณ 95 ปี มียายชีพวง ตาเขียว ประทีป ณ กลาง ยาวเขียน ยายเฉลิม ได้เข้ามาบุกเบิกป่าบนโคกอยู่เพียง 4 ครัวเรือน และขยายออกมาจากที่เดิม เนื่องจากต้องการขยายที่ทำกิน และขยายครอบครัว ทิศเหนือติดกับบ้านดอน ทิศใต้จดทะเลอันดามัน ทิศตะวันออกติดหมู่บ้านในทอน ทิศตะวันตกติดกับหมู่บ้านป่าสัก ตำบลเชิงทะเล

ภูมิประเทศเป็นทรัพยากรธรรมชาติขึ้นเองตามธรรมชาติ พืชผัก และมีสัตว์ป่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง 126 ครอบครัว ทำสวน 20 ครอบครัวและค้าขาย 9 ครอบครัว นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (เพียร วิญจุมิ ให้อข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านหมายถึงบ้านที่อยู่บนเนินและมีต้นตาลโตนด (เกตุณภา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๕๕)

ย ย บ้านโนพรุย หมู่ ๓ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านโนพรุ "พรุ" เป็นที่ที่มีน้ำขัง น้ำตื้น บริเวณนั้นมีบ้านอยู่ใกล้กับพรุ เรียกบ้านโนพรุ ทิศเหนือติดหมู่ ๑ บ้านกระน ทิศใต้ติดสันเขาระหว่าง หมู่ ๓ กับบ้านโนพรุ ทิศตะวันออกติดเขาเกิด ทิศตะวันตกจดโรงแรมบาร์เบียร์ ภูมิประเทศในอดีต เป็นแหล่งน้ำ ป่า ทุ่งหญ้า ปัจจุบันเป็นบ้านพักอาศัย และสถานประกอบการย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขาย นั้บถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้ (ประสิทธิ์ พาดอน ให้อข้อมูลเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบึงน้ำชายฝั่งทะเล(เลียบ ชนะศึก ให้อข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านคอกช้างย หมู่ ๔ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านคอกช้าง(ประสิทธิ์ พาดอน อายุ 57 ปี เกิด พ.ศ.2489 บ้านคอกช้างย บ้านเลขที่ 10 หมู่ 4 ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 83100 ให้อข้อมูลเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงคอกให้ช้างอยู่(เกตุณภา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๓)

ย ย บ้านท้ายนา ย หมู่ ๔ ตำบลกระน อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านท้ายนา ทิศเหนือติดบ้านบางลา ทิศใต้จดโรงแรม ร้านค้า บาร์เบียร์ ทิศตะวันออกติดหมู่ ๔

ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีต เป็นทุ่งนา ทุ่งหญ้า แหล่งน้ำ ปัจจุบันเป็นนาร้าง ที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขาย
นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้ ชื่อบ้านนี้หมายถึงส่วนหลังสุดของทุ่งนา (ประสิทธิ์ พาดอนย ให้ข้อมูลเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านสะปาย หมู่ ๑ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านตากป่า ตะป้า คนจีนเรียก ซิตัม เดิมมีการประกอบชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบประมงชายฝั่ง
แปรรูปผลิตผลจากทะเล โดยทำเคยกะปิ ชาวบ้านจะนำกุ้งเคยก มาตากแดด กันตลอดข้างทาง เรียกว่า บ้านตากป่า และเพี้ยนมาเป็น ตะป้า และ สะป้า ปี พ.ศ.๒๓๔๕
คนกลุ่มแรก คือชาวไทย ชาวเลโอรังลาโอด และไทยเชื้อสายจีน ทิศเหนือติดบ้านบางคู ทิศใต้ติดบ้านควนดินแดง ทิศตะวันออกจดอ่าวสะป้า

ทิศตะวันตกติดเขาพันธุรัตน์ ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่า ควนเขา ทะเล ปัจจุบันได้ติดชายทะเล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบจะรับจ้าง ค้าขาย รับราชการ
นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยกลาง ไทยถิ่นใต้ วัฒนธรรมสถานมี โรงเรียนบ้านมงคลวิทยา สำนักสงฆ์สะป้า ศาลเจ้าสะป้า (ส่วนลุย อธิปไตย อายุ 68 ปี
เกิด พ.ศ.2478 เดิมอยู่ บ้านแสนสุข ที่อยู่ 107/2 หมู่ 1 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83200 ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) บ้านสะป้า หมู่ ๓
ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ย ทิศเหนือติดบ้านเกาะแก้ว ทิศใต้ติดชุมชนป่ามะพร้าว ทิศตะวันออกติดอ่าวสะป้า ทิศตะวันตกติดชุมชนป่ามะพร้าว
ภูมิประเทศเป็นทะเล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง และรับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้พูดเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาโอรังลาโอด(ภาษายาวี) (แดง
ประโมังกิจ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)) สุนัย ราชภัฏนารักษ์ (๒๕๒๗:๑๙๔) ได้ค้นคว้าพบว่า สะป้ามาจาก กราลำป้า แปลว่า ฝั่งน้ำ สุธวัช
พงศ์ไพบูลย์ (๒๕๒๓:๕๑) ได้ค้นคว้าพบว่าคำสะป้า เป็นภาษาทมิฬ แปลว่าฝั่งน้ำ

ย ย บ้านควนดินแดง ชาวภูเก็ตเรียกเนินเขาว่า ควน และบริเวณแห่งนี้มีดินแดง ทั้งเนินเขาจึงเรียกว่า บ้านควนดินแดง อดีตเคยเรียกว่า ควนขม่า
เวลาเดินมันจะลื่นไปหลัง จึงขมำหน้าสู่พื้นดิน ทิศเหนือติดบ้านสะป้า ทิศใต้ติดบ้านบางชีเหล้า ทิศตะวันออกติดเนินเขา ทิศตะวันตกติดเขาพันธุรัตน์
ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า เนินเขา ปัจจุบันเป็นเนินเขา บ้านเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ
ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ส่วนลุย อธิปไตย ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) บ้านควนดินแดง หมู่ ๑๑ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
บ้านควนภูมิลำเนาเดิมที่จากสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้ง ซึ่งอยู่บนเนินความสูงใกล้ทิวเขาพระแทว ในอุทยานน้ำตกโดนไทย
และบ้านควนได้แยกหมู่บ้านมาจากหมู่บ้านแซน ตามกฎหมายปกครองท้องที่จากหมู่ที่ 2 มาเป็นหมู่ที่ 11 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
โดยก่อตั้งในหมู่บ้านในปี พ.ศ. 2529 ประมาณ 16 ปีมาแล้ว ทิศเหนือจดบ้านนาใน ทิศใต้จดอุทยานน้ำตกโดนไทย ทิศตะวันออกติดทิวเขาพระแทว
ทิศตะวันตกจดบ้านแซน ภูมิประเทศในอดีตเป็นเนินสูงสลับที่ราบทุ่งนา ปัจจุบันเป็นป่าคลองน้ำ (คลองบางใหญ่) และสวนยางพารา
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน รับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีศาลเจ้าตาทวดตึงและตาทวดไถย
ชื่อบ้านนี้หมายถึงเนินเขาที่มีดินสีแดง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านพะเกตุ อยู่ที่บ้านเกาะแก้ว หมู่ ๒ ถนนเทพกระษัตรี ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ชื่อบ้านหมายถึง บ่อนชนไก่(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24
ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบางคู หมู่ ๒ ถนนเทพกระษัตรี ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ด้านตะวันตกเป็นภูเขา มีการทำเหมืองแร่ แล้งไหลลงสู่ที่ราบชาวป็นจึงขุดคู
ขุดมาจนถึงทิศตะวันออก ลงสู่ทะเล จึงเรียกว่า บ้านบางคู ทิศเหนือจดโรงเรียนนานาชาติดาดิต ทิศใต้ติดสามแยกถนนทุ่งคาเนียงแตก
ทิศตะวันออกจดทะเลอันดามันและโบสถ์กาญจน์ ทิศตะวันตกติดภูเขาพันธุรัตน์ ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่ายาง เหมืองแร่ ปัจจุบันเป็น เหมืองแร่เก่า และที่อยู่อาศัย
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีสถานเอนกมัยเกาะแก้ว
กุโบรมุสลิม(ของบ้านเกาะแก้ว) โบสถ์กาญจน์ และโรงเรียนบ้านบางคู (สมพงษ์ จันทร์หอย และโหย ชโลธร ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านบางเหนียว หมู่ ๓ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบคือประมง คำว่า บางเหนียว ภาษาจีน แปลว่า แหหรืออวน
ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี ๒๔๗๕ ชาวบางเหนียวเดิมตั้งรกรากอยู่ก่อนแล้ว และมีชาวทุ่งคา ชาวจีน ชาวประมง หอยมาตั้งถิ่นฐาน
ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าโกงกาง ป่าชายเลน ป่าพังกา ปัจจุบันเป็นป่าชายเลน และป่าโกงกาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ประมง และรับราชการ
นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสะป้า ศาลเจ้ากวนต่งกุน (แดง ประโมังกิจ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)
บ้านบางเหนียว ตำบลตลาดใหญ่ในเขตเทศบาลนครภูเก็ต อยู่ทางทิศใต้ของเทศบาลนครภูเก็ต เป็นท่าเรือของภูเก็ตในอดีตติดต่อกับต่างจังหวัดและเมืองป็นัง
ชื่อบ้านหมายถึงสถานที่ตากแหอวน(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๒)

ย ย บ้านเกาะแก้ว หมู่ ๔ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านเกาะแก้ว ทิศเหนือติดเขต อำเภอถลาง ทิศใต้ติดหมู่ ๕ บ้านเกาะแก้ว
ทิศตะวันออกจดทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกติดภูเขาเจาะตาและภูเขาควน ภูมิประเทศในอดีตเป็นเกาะ ป่ายาง ทุ่งนา และหนองน้ำ ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย และร้านค้า
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ประมง นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ของภูเก็ต มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกาะแก้ว มัสยิดบ้านตาใน
บาทหลาย(สถานที่เรียนหนังสือแขก) (เจ๊ะดิน เหมมาเหล็ก ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546) บ้านเกาะแก้ว หมู่ ๕ ถนนเทพกระษัตรี ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง
จังหวัดภูเก็ต ย บ้านเกาะแก้ว ทิศเหนือติดหมู่ ๔ ตำบลเกาะแก้ว ทิศใต้ติดบ้านบางคู ทิศตะวันออกจดทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกติดภูเขาควน และภูเขาเจาะตา
ภูมิประเทศเป็นป่า ป่ายาง ปัจจุบันกลายเป็นที่พักอาศัย และร้านค้า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และประมง นับถือนับถือศาสนาอิสลาม
ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดยารบรรณนุร (แอ คุ่มบ้าน ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงเกาะที่มีแก้ว(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล
๒๕๔๓:๑๔)

ย ย บ้านเกาะมะพร้าว เกาะมะพร้าวในอดีตมีมะพร้าวเป็นจำนวนมาก ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทะเล
สวนยางและสวนมะพร้าว ปัจจุบันเป็นทะเล สวนยางและสวนมะพร้าว ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง การเกษตร และสวนยาง นับถือนับถือศาสนาอิสลาม
ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดบ้านเกาะมะพร้าว โรงเรียนบ้านเกาะมะพร้าว อนามัยบ้านเกาะมะพร้าว (ลี อุ่นเรือน ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงเกาะที่มีมะพร้าว(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๔)

ย ย บ้านแหลมหิน หมู่ ๗ ถนนเทพกระษัตรี ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านแหลมหิน เมื่อก่อนบริเวณนี้เป็นหิน หินมีจำนวนมาก ที่แหลมก็เป็นหิน
จึงเรียกที่นี่ว่า แหลมหิน ทิศเหนือจดทะเล ทิศใต้ติดบ้านบางชีเหล้า ทิศตะวันออกจดทะเล ทิศตะวันตกติดถนนเทพกระษัตรี ภูมิประเทศในอดีตเป็นที่นา ป่าเบญจพรรณ
ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัย และฟาร์มกุ้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร (ประมง) รับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 70 และนับถือศาสนาพุทธ 30
เปอร์เซ็นต์ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดกามาเกียหะ กุโบร์บ้านแหลมหินและท่าเทียบเรือประมง (ลี อุ่นเรือน ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณแหลมที่มีหิน(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านชาน้อย หมู่ ๑ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต กลุ่มที่อยู่พหุชาวมุสลิม คือคนจีน ซึ่งขึ้นเรือที่จังหวัดภูเก็ต

มาตั้งรกรากที่นี้ร่วมกับคนกลุ่มเดิมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิม ทิศเหนือจดโรงเรียนบ้านนาบอน ทิศใต้จดบ้านนาใหญ่ ทิศตะวันออกติดถนนเจ้าฟ้าตะวันออก
ทิศตะวันตกจดองค์การโทรศัพท์สาขา 2 ภูเก็ต ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า สวนยาง และทุ่งนา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง บริการ ทำสวน
นับถือศาสนาพุทธ มีศาลเจ้าตาเอียด ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (สมหมาย ทองงาม ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2546)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงพื้นที่มีเนินเขาขนาดย่อม(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)
ย ย บ้านบนสวนย หมู่ ๒ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านบนสวน ชาวจีนล่องเรือมาขึ้นฝั่ง ณ บ้านป่าหลาย
เห็นความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่บนสวนปัจจุบัน จึงเข้ามาอยู่อาศัยทำการเกษตรทำไร่ สวนผักต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า บ้านบนสวน ทิศเหนือจดบ้านนาบอน
ทิศใต้ติดหมู่บ้านชุมทอง ทิศตะวันออกติดบ้านป่าหลาย ทิศตะวันตกติดบ้านสุวิทย์ ว่องไว ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนาว่าง สวนผัก ในปัจจุบันเป็นสวนผัก
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขายและทำสวน นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (วิจิต บุญช่วย ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2546
และสมหมาย ทองงาม ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2546)
ย ย บ้านฉลอง ในตำบลฉลอง อำเภอเมืองภูเก็ต ชื่อบ้านมาจากกระลาแลง กระลาแลง กระลาลาง หดลงเป็นกะกลาง แล้วเป็น ฉลอง คำเดิมหมายถึง อ่าวญ่าค่า (สุนัข
ราชภัฏนทาร์ักษ์ ๒๕๒๗:๑๙๔)
ย ย บ้านนาใหญ่ หมู่ ๔ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านนาใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่นา ทิศเหนือติดตลาดนัดยอง
ทิศใต้จดวัดไชยธาราราม(วัดฉลอง) บ้านแลนแอนด์เฮ้าท์ ทิศตะวันออกติดบ้านเขาน้อย ทิศตะวันตกติดชุมเหมืองร้าง ภูมิประเทศเป็นที่ราบ ทุ่งนา
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน รับจ้างและค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (สมหมาย ทองงาม ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน
2546)
ย ย บ้านนากย หมู่ ๕ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านนากย เป็นพื้นที่มีต้นกกเป็นจำนวนมาก ทิศเหนือติดเขานาคเกิด ทิศใต้ติดบ้านนาใหญ่
ทิศตะวันออกจดโรงไฟฟ้า ทิศตะวันตกติดชุมเหมืองร้าง และวัดหลวงปู่สุภา ภูมิประเทศในอดีตเป็นพื้นที่นาและสวน ปัจจุบันได้กลายมาเป็นบ้านเรือน เกษตรกร
และสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้าง ทำสวนและรับราชการ นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีวัดไชยธาราราม ไอแลนด์ซาฟารี
(สมหมาย ทองงาม ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงทุ่งนาที่มีต้นกก(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)
ย ย บ้านกลางย หมู่ ๗ ถนนเจ้าฟ้า ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านกลาง เนื่องจากเมื่อก่อนเป็นจุดศูนย์กลาง
วัดฉลองเป็นจุดศูนย์กลางในการประกอบพิธีกรรมและบริเวณนี้ก็เคยเป็นพื้นที่กว้าง จึงเหมาะสมกับกิจกรรมที่จะทำพิธีกรรมต่าง ๆ
ทิศเหนือติดบ้านต้นวัดและบ้านฉลอง ทิศใต้ติดบ้านบางแร ทิศตะวันออกติดบ้านโคกทราย ทิศตะวันตกติดเขานาคเกิด ภูมิประเทศในอดีตเป็นส่วนผัก
ทุ่งนาและแหล่งน้ำ ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัย และการทำสวน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้
(สมหมาย ทองงาม ให้ข้อมูลเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2546)
ย ย บ้านวัดใหม่ หมู่ ๗ ถนนเจ้าฟ้า ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านเกิด ซึ่งในอดีตเป็นเขาเกิด แล้วสร้างวัดขึ้นใหม่ รื้อวัดอยู่บริเวณวัดจึง ตั้งชื่อใหม่ว่า
บ้านวัดใหม่ ทิศเหนือติดสวนยาง ทิศใต้ติดสวนยาง ทิศตะวันออกติดยอดเสนห์ ทิศตะวันตกติดเขาเกิด ภูมิประเทศเป็นป่า ภูเขาและสวนยาง
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยาง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีพระพุทธรูปมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (สุศรี เรืองรัตน์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23
พฤศจิกายน 2546)
ย ย บ้านโคกทรายย หมู่ ๘ ตำบลฉลอง อำเภอเมืองย บ้านโคกทราย ซึ่งบริเวณหมู่บ้าน ทิศเหนือจดบ้านกลาง ทิศใต้จดวงเวียนห้าแยก ทิศตะวันออกติดเจ้าฟ้านอก
ทิศตะวันตกติดยอดเสนห์ ภูมิประเทศในอดีตเป็นหนองน้ำ เหมืองแร่และป่าไม้ ปัจจุบันกลายเป็นที่พักอาศัย บ้านเช่า และสถานบริการ
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีวัดลัญจิวราราม (เสาวนีย์ เผือกเพชร ให้ข้อมูลเมื่อ 27
พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณเนินที่มีทราย(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๙)
ย ย บ้านยอดเสนห์ หมู่ ๑๐ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ยอดเสนห์ ในอดีตเขานาคเกิด ที่มีนาอยู่เขาจึงเรียกต่อ ๆ กันมาว่า ยอดเสนห์
ทิศเหนือจดคลองบางแร ทิศใต้ติดถนนทางไปกะตะ ทิศตะวันออกติดถนนเจ้าฟ้า ทิศตะวันตกติดเขานาคเกิด ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ภูเขาและบึง
ปัจจุบันเป็นส่วนยางพารา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน ค้าขาย และรับจ้าง ภาษาเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ของชาวภูเก็ต มีพระพุทธรูปมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (เลียม
มवलสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงหมู่บ้านที่นิยมทำเสนห์ยาแฝด(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๙)
ย ย บ้านบางแรย หมู่ ๑๐ ถนนเจ้าฟ้า ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านบางแร ซึ่งเมื่อก่อนบริเวณนี้เป็นบางที่มีแรอยู่
คนหาแร่หาได้วันละก้อนแต่หาได้ไม่ทุกวันย ทิศเหนือติดบ้านกลาง ทิศใต้ติดบ้านยอดเสนห์ ทิศตะวันออกติดถนนเจ้าฟ้า ทิศตะวันตกติดเขาเกิด
ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าและสวนยาง ในปัจจุบันกลายเป็นที่อยู่อาศัยและสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน และรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ
ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (สมหมาย เทียนทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณที่มีแร่ดีบุกมาก(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24
ธันวาคม 2546)
ย ย บ้านขนนย หมู่ ๒ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านขนนย ซึ่ง ขนนไม่มีคำแปล ตัวแทนนาย ภูมิลาเนาเดิมที่ความเบื่อหน่าย อาบน้ำต้ม
แล้วจะคลายความแค้น จึงขึ้นมากำไม้ค้ำจอบ จะมาทำแร่ใกล้เขาที่น้ำตกโดนไทร เนื่องจากหมู่บ้านตั้งอยู่หน้าเขาพระแทวและมีแม่น้ำผ่านหลายสาย จึงเรียก
บางขนน ทิศเหนือติดป่าครองชีพ ทิศใต้ติดบ้านหินรูย ทิศตะวันออกติดเขาพระแทว ทิศตะวันตกติดบ้านบ่อกรวด ภูมิประเทศในอดีต เป็นทุ่งนา คลอง
แม่น้ำและเหมืองแร่ ปัจจุบันกลายเป็นบ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบเกษตร สวนยาง ประมง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนวัดโคกวัดใหม่
(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)
ย ย บ้านดอนย หมู่ ๔ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านดอนย ซึ่งเดิมลักษณะของหมู่บ้านเป็นที่ดอน มีต้นไม้มากและน้ำล้อมรอบ
ซึ่งเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ที่ตั้งมา ๒๐๐ กว่าปี เป็นที่ตั้งของบ้านพระยาถลางจอมเฒ่า ลุงของท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทรย ภูมิประเทศเป็นทุ่งนาและแม่น้ำ
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน เกษตรกร ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ ตัดเย็บ และรับเหมา มีวัดร้างเดิมชื่อวัดประดู่และวัดต้นโค (เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24
ธันวาคม 2546)
ย ย บ้านป่าคลอกย หมู่ ๒ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านป่าคลอก ได้จากเหตุการณ์เมื่อพ่ายทัพพม่าตีบ้านป่าคลอก จับเด็กคนแก่มาซึ่ง
เอาไฟเผาครอบครัวเป็นจึงเรียกว่า บ้านป่าคลอกย และสมัยพระยาถลางมีช้างมาก ผีกล้างล่อมคอกไปขายอินเดีย ทิศเหนือจดบ้านบางโรง หมู่ 3 ทิศใต้จดบ้านผักขี้ด หมู่
1 ตำบลป่าคลอก ทิศตะวันออกจดหาดท่าหลา หมู่ 2 ทิศตะวันตกจดอุทยานแห่งชาติเขาพระแทว ตำบลป่าคลอก ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าไม้ ป่าชายเลน ประมง

ปัจจุบันมีการเลี้ยงสัตว์ ทำสวน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ย ค้าขาย ประมงและรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนวีรสตรีอนุสรณ์ ศูนย์ศึกษาชานอกโรงเรียน ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล วัดโสภณวนาราม(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านหมากปรกย หมู่ ๑ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต คนแก่นิยมกินหมากกับพลูและปูนแดง ชาวบ้านเรียกบ้านหมากปรก มีต้นหมากใบดก ก่อตั้งปี 2480 ผู้ที่มาตั้งรกราก เดิมมี 4 ครอบครัว คือตระกูลพาที แต่คนที่พัฒนาบ้านหมากปรกคือนายแอม มานะจิตต์ ชาวกระบี่ เป็นนายด่านตรวจคนเข้าเมืองที่สะพานหิน ภรรยาทานมาอาศัยกับนายเพ็ง พาที ท่านจึงลาออกจากนายด่านแล้วมาทำกิน ณ ที่แห่งนี้ ทิศเหนือจดคลองหมากปรก ทิศใต้จดบ้านเมืองใหม่ ทิศตะวันออกจดป่าโกงกาง ทิศตะวันตกติดบ้านทุ่งคาและบ้านบ่อสอม ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าโกงกางและสวนยางสวนยาง ปัจจุบันเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำเกษตรกรรม และรับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านหมากปรก (จ้อ เก็บทรัพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านคอเอนย หมู่ ๒ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต คอเอน อติตมีต้นค้อ และต้นค้อเอน จึงเรียกบ้านนี้ว่า บ้านคอเอน หรือเป็นชื่อของพันธุ์ไม้ยืนต้นชนิดหนึ่ง คือต้นค้อมีลักษณะเอน ทิศเหนือจดทะเลอันดามัน ทิศใต้ติดบ้านหมากปรก ทิศตะวันออกจรดป่าไต่ชัน ทิศตะวันตกติดอ่าวด้านหยัด ป่า สวนยาง ภูมิประเทศในอดีต เป็นป่า ทะเล ป่ายาง ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัยและสวนผลไม้ สวนยาง นาทุ่ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขาย นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดอัลอิสลามที่หิยาจร์ กูโบร์ โรงเรียนบ้านคอเอน สถานีอนามัยไม้ขาว ทำเทียบเรือยอร์ทเฮเวน ศูนย์อบรมจริยธรรม (สุพรรณ ปาทาน ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงต้นค้อขนาดใหญ่เอนไกลลม(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านสวนมะพร้าว ย หมู่ ๓ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สวนพร้าว สวนฝรั่ง มีชาวต่างชาติเป็นฝรั่งคือนายสก็อต เข้ามາตั้งรกรากแล้วแต่งงานกับสาวไทยแล้ว ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนมะพร้าว จึงได้ชื่อหมู่บ้านว่าสวนฝรั่ง ต่อมาปลูกมะพร้าวเพิ่มขึ้น นำผลผลิตในการทำอุตสาหกรรมผลิตสบู่ นำมันมะพร้าว และได้เปลี่ยนชื่อเป็นบ้านสวนมะพร้าว ซึ่งต้นตระกูลหงษ์หยกบำรุง คือหลวงอนุภาช เป็นเจ้าของที่ได้ปลูกต้นมะพร้าวกว่าพันไร่ในบริเวณนั้น จึงเป็นที่มาของบ้านสวนมะพร้าว แล้วลูกสาวได้แต่งงานกับชาวต่างชาติชื่อ สก็อต ทิศเหนือติดหาดทรายแก้ว ทิศใต้ติดบ้านไม้ขาว ทิศตะวันออกติดบ้านด้านหยัด ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีต เป็นป่าพรุสวนมะพร้าว และแหล่งน้ำ ปัจจุบันเป็นที่ราบลุ่ม ป่าพรุ สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบการเกษตร รับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาอิสลามและนับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนหงษ์หยกบำรุง ศาลาพักผ่อนบ้านสวนมะพร้าว (เฉลิมศักดิ์ ทองภักดี ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านไม้ขาวย หมู่ ๔ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านไม้ขาว ซึ่งผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าไว้ว่าที่กลางหมู่บ้าน (บริเวณทุ่งนาปัจจุบัน) มีต้นไม้ใหญ่สี่ขาอยู่ ๒ ต้นคู่กันย ไม้ส่วนมากเป็นไม้เสม็ดมีต้นสี่ขา ทิศเหนือติดบ้านสวนมะพร้าว ทิศใต้จดท่าอากาศยานภูเก็ต (สนามบิน) ทิศตะวันออกติดบ้านหมากปรก ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าดงดิบ และสวนมะพร้าว ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวน และเลี้ยงสัตว์ นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงสี (เฉลิมศักดิ์ ทองภักดี ให้ข้อมูลเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงไม้ต้นสี่ขา คือต้นเสม็ดเปลือกขาว(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบางซีเหล่าย หมู่ 2 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ชาวบ้านต่างถิ่นมาตั้งรกราก ปลูกเรือนทำการเกษตร ปลูกผักสวนครัว แล้วทำผักชีมาดองกับเหลาขาว เพื่อใช้ในการรักษาโรคและบาดแผล ทำให้ชาวบ้านละแวกนั้น เรียกว่า บ้านซีเหล้า เพียงมาเป็น บ้านบางซีเหล่าย และแต่เดิมเป็นแหล่งน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ เมื่อปี พ.ศ.2494 ชาวบ้านมาจับจิ้งจกที่คืน 6-7 ครัวเรือน ต่อมาชาวมุสลิมที่ย้ายถิ่นฐานจาก จังหวัดพังงา กระบี่ และชาวกอไผ่ เข้าม่าอาศัยอยู่เพิ่มขึ้น ทิศเหนือติดหมู่บ้านเกียรติสินธุ์ ทิศใต้ติดสวนยางและเนินเขา ทิศตะวันออกจดสวนยางและทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกติดสวนยางและถนนเทพกระษัตรี ภูมิประเทศในอดีตเป็นลุ่มน้ำ แหล่งน้ำและสวนยางพารา ปัจจุบันเป็นที่ราบ ที่พักอาศัย บ้านจัดสรรและอาคารพาณิชย์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และทำสวน นับถือศาสนาอิสลามและนับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดลิลาอัลอิสลาม (นิยม เกิดลาภ ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านภูเกย หมู่ 3 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ทำจีน อดีตเป็นท่าเรือ ชาวจีนมาแวะพัก ซึ่งชาวบ้านสมัยก่อนมีฐานะยากจน บางคนก็เป็นทาส แต่มีความขยัน อดทน ทำมาหากินจนมีฐานะที่ดีขึ้นสามารถไถ่ถอนตัวเองจากความยากจน หรือทาสได้ขึ้นเป็นที่มาของหมู่บ้านภูเกย ซึ่ง 150 ปีก่อน ชาวส่วนใหญ่เป็นคนนครศรีธรรมราชอพยพมาตั้งถิ่นฐาน เนื่องจากบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ แต่ชาวบ้านสมัยก่อนมีความยากจนมาก ทิศเหนือติดถนนเทพกระษัตรี ทิศใต้ติดซอยกิ่งแก้ว ทิศตะวันออกติดคลองท่าจีน ทิศตะวันตกติดเขาโต๊ะชะระ ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าโกงกาง แหล่งน้ำและป่าชายเลน ปัจจุบันเป็นแหล่งน้ำ ป่า สวนยางและทุ่งหญ้า หนองน้ำ ป่าชายเลน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่ทำมี รับจ้าง ค้าขาย ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์และรับราชการ นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านภูเกย โรงเรียนอนุบาลนุชบง และโรงเรียนเทพอำนวยวิทยา (สุพัตรา มณีโชติย ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงการคืนสู่อิสระภาพด้วยตนเอง(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๕)

ย ย บ้านลักกษีย หมู่ 6 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ลักกษี ซึ่งมีชาวจีน 6 คน มาทำเหมืองแร่ สร้างบ้านพักหรือโรงเก็บสัมภาระไว้คนละหลัง ลัก=6, กษี=หน้า หรือบ้านพัก ที่อยู่รวม (จ้าง 6 คน- ลักกษี- 6 หุ่นสวน)ย และเริ่มก่อตั้งเมื่อ 300-400 ปี กลุ่มแรกเป็นชาวจีนที่อยากจนมาก อพยพจากเมืองจีนมาตั้งรกรากฐานที่แห่งนี้ ริเริ่มสร้างบ่อน้ำใช้ ขุดคูคลอง ถางป่า ทำไร่ คิดค้นยาสมุนไพรต่าง ๆ ทิศเหนือจดเหมืองแร่เก่าและสวนยาง ทิศใต้จดสถาบันราชภัฏภูเก็ต ทิศตะวันออกติดถนนเทพกระษัตรี ทิศตะวันตกจดบ้านศรีสุชาติย ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าผสมทุ่งหญ้า แม่น้ำลำคลองไหลผ่าน คลองลักกษีและสวนยางเหมืองแร่ ปัจจุบันกลายเป็นที่พักอาศัย สวนยางและคลองเล็ก ๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่มีจะเป็นชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขายและรับราชการ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โรงงานแทนทาลัม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตและอาม (หุ่ย สีมา ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงชาวจีนกลุ่มที่หก(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านโคกยางย หมู่ 1 ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โคกยาง ซึ่งมีตียนยางมาก (โคก-สูง) ทิศเหนือจดบ้านไสยวน ทิศใต้จดบ้านหัวฟู ทิศตะวันออกจดบ้านหลังวัด ทิศตะวันตกติดถนนย ภูมิประเทศในอดีตเป็นสวนยางและที่นา ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัยและสวนผัก ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวน และรับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ข้าม ตามชู ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านโนหนายย หมู่ 1 ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านไทรโหรน (โหลน, โกรน) เพราะมีต้นไทรจำนวนมากแต่มีใบน้อย และหนองหนาน เพราะเป็นที่มิน้ำ หรือชาวบ้านกลุ่มแรกที่อพยพมาจาก อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา เรียกชื่อหมู่บ้านเป็นทางการตามชื่อของหนองน้ำและชื่อลำน้ำงสงว่า "บ้านโนหนาย"ย

ทิศเหนือจดบ้านไผ่ยวน ทิศใต้ติดภูเขาแดง ทิศตะวันออกจดบ้านหัวพรุ ทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศในอดีตเป็นส่วนมะพร้าวและป่า ปัจจุบันกลายเป็นที่พักอาศัย ร้านค้าและบ้านเช่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่ทำมีรับจ้างทั่วไปและธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีสำนักสงฆ์ในหาน (ราชรถ จิตประสาน ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบ้านอยู่ใกล้บึงหนองน้ำ(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านหัวพรุ หมู่ 1 ตำบลลาไฉ อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต หัวพรุ อดีต เป็นเกาะทุ่งนาล้อมรอบมีพุ่มกหลาย เลยเรียกว่า บ้านหัวพรุ ทิศเหนือและทิศใต้ติดถนน ทิศตะวันออกติดท้องนาว่าง ทิศตะวันตกติดสวนยาง ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา ปัจจุบันเป็นทุ่งนาว่าง ที่อยู่อาศัยและสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่ทำมีรับจ้างทั่วไปและทำสวนยาง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ข้าม ตามชู ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงสวนต้นของบึงน้ำใกล้ชายทะเล(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านไทยใหม่ หมู่ 2 ถนนวิเศษ ตำบลลาไฉ อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต 83130 บ้านชาวเล บ้านนอกเล ชาวเล หาดเม็ด บ้านราไฉ เป็นชนกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ตามเกาะต่าง ๆ มีภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบประมงเป็นหลัก ซึ่งชาวเลที่มาอาศัยอยู่มีไม่ต่ำกว่า 100 ปีมาแล้ว มี 2 พวกคือ โอรังลาไฉ 40 หลังคาเรือนและ มอแกลน(มาซิงหรือมอแกน) 10 หลังคาเรือนย ทิศเหนือจดแหลมกาทิศใต้จดหาดราไฉ ทิศตะวันออกจดเขาแหลมกาทิศตะวันตกติดถนนวิเศษ ทางขึ้นไปแหลมพรหมเทพย เชื้อชาติโอรังลาไฉ และมอแกลน(มาซิง) ภูมิประเทศเป็นป่า เนินเขา ชายหาด แหล่งปลาชุกชุมและที่นา ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย นาร้างและเนินเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำประมง ค้าขายและรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธและคริสต์ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ และโอรังลาไฉ มอแกลน มีศูนย์กระจายข่าว (นันท์ บางจาก ให้ข้อมูลเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงชาวเลที่มีสัญชาติเป็นชาวไทยกลุ่มใหม่(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านราไฉ หมู่ 2 ตำบลลาไฉ อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต ชื่อบ้านมาจาก ราไฉ อดีตเป็นทะเลไปทางไหนไม่ได้แล้วจึงราไฉ ฝืนมาเป็น ราไฉ หรือ เมื่อก่อนเป็นที่ทำอะไรก็ได้จึงเรียกว่า ราไฉ คือปล่อยไก่อ่อน และ นาไฉ คือนาของเขาเอาไปจำหน่าย เรียกว่าไฉ ฝืนมาเป็นราไฉย ซึ่งกำนันคนแรกของราไฉย คือนายล้อม วงศ์จันทร์ เป็นคนจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่งงานอาศัยอยู่ริมหาดราไฉเป็นคนดีมีชื่อเสียง ได้ถูกแต่งตั้งให้เป็นนายพันแล้วตั้งเป็นกำนัน นามว่า กำนันพันล้อม ทิศเหนือติดควน ทิศใต้จดหาดราไฉ ทิศตะวันออกจดบ้านโคกยาง ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นส่วนมะพร้าว ปัจจุบันเป็นที่ราบสูงที่พักอาศัย มีทะเล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่ทำกันมี รับจ้าง รับราชการและประมง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ วัดสว่างอารมณ์ (กัลยา อารีออบย ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านบางคตีย หมู่ 4 หมู่ 5 ถนนวิเศษ ตำบลลาไฉ อำเภอมะนัง บางคตีย อดีตมีคนมากหน้าหลายตามาเยี่ยมเยือน ผ่านมาคนโน้นพูดที่ คนนี้พูดที่ ต่างพูดกันคนละเรื่อง ทิศเหนือจดบ้านหาแยก ทิศใต้จดบ้านไผ่ยวน ทิศตะวันออกจดทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกติดภูเขาบางคตีย ภูมิประเทศในอดีต เป็นป่า สวนยาง สวนมะพร้าว ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่ทำกันรับจ้างทั่วไป ค้าขาย นับถือศาสนาอิสลาม นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดเจ้าจาลอฮิตายะย มัสยิดนูรุดดีนยะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางคตีย กุโบร์บางคตีย 2 ที่อยู่บริเวณใกล้มัสยิดทั้ง 2 (รอ เก็บทรัพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบ้านที่มีคนที(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านแหลมพรหมเทพ บ้านแหลมเจ้า แหลมเกาะเจ้า แหลมคอเจ้า ซึ่งสมัยก่อนเรียก คอเจ้า เด็ก 2 คนพี่น้องโอรสลัดตัดคอพระเจ้าแผ่นดินมาฝังกับทองไว้ ซึ่งเมื่อก่อนเจ้าแผ่นดินเสด็จมา เมื่อก่อนเป็นป่าสงวน ทิศเหนือติด ถนนวิเศษ ทิศใต้จดทะเลอันดามัน ทิศตะวันออกติดบ้านปากบาง ทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศเป็นส่วนมะพร้าว ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบที่ทำจะเป็นการประมง การท่องเที่ยวและรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีสำนักสงฆ์แหลมพรหมเทพ ปรากฏการณ์ภูเขา (หนาน ชานาญนาย ให้ข้อมูลเมื่อ 3 ตุลาคม 246)

ย ย บ้านไผ่ยวน หมู่ 7 ตำบลลาไฉ อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต ไผ่ยวน (ป่าไผ่ - ป่ารก / ยวน - ผึ่งยวน) ในอดีตมีการทำไร่ข้าว ไร่ข้าวโพด ไร่สับปะรด ปลูกผัก ป่าหลังฤดูเก็บเกี่ยว เรียก "ป่าไผ่" และมีผิงตัวเล็ก มาอาศัยทำรังตามพุ่มไม้ เรียก ผึ่งยวน ชาวบ้านจึงตั้งชื่อบ้านตามสภาพแวดล้อม ว่าบ้านไผ่ยวน และเดิมเป็นป่าหญ้าและมีไม้พุ่มปะปนอยู่ คนกลุ่มแรกเป็นช่างตีเหล็ก อพยพมาจากไหนไม่ทราบ และเป็นต้นตระกูลช่างเหล็กในปัจจุบัน มีตระกูลยุดนิกร กาวีเศษ ขวดแก้ว ชวยกันก่อตั้งหมู่บ้าน ทิศเหนือจดบ้านบางคตีย ทิศใต้จดบ้านราไฉ ทิศตะวันออกติดถนนวิเศษ ทิศตะวันตกติดภูเขา ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า และสวนยาง ปัจจุบันกลายเป็นที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบเป็นค้าขายและรับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้และภาษายาวีย มีโรงเรียนสอนนับถือศาสนา มัสยิดนูรอนอาบาเดห์ (นิตยา คหาปะนะ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546 และรอ เก็บทรัพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณที่ผิงมาทำรัง(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๙)

ย ย บ้านบ่อแรย หมู่ 6 ตำบลวิเชียร อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต ลูกแห่ อดีตเมื่อชาวบ้านขุดหน้าดิน ลึกประมาณ 1-2 ม. เมื่อขุดบ่อลึกลงไปพบก้อนหินเล็ก ๆ จำนวนมาก เรียกว่า "ลูกแห่" เรียกบริเวณนี้ว่าบ่อแห่ เปลี่ยนมาเป็น บ่อแร และเมื่อ 130 ปีก่อน มีผู้อพยพจากหมู่บ้านอื่นมาตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มแรกคือ ตระกูลสมบุญณ โชคเกื้อ เชียงโสม และเขย้อง มาทำสวนยางพาราและได้ชักชวนญาติพี่น้อง ทิศเหนือติดบ้านท่าแครงบน ทิศใต้และทิศตะวันออกจดทะเล ทิศตะวันตกติดคลองบุดา ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่าไม้ ภูเขา ชายทะเล ป่าชายเล ปัจจุบันเป็นไร่สับปะรด สวนยางพารา (ชาชาติ) (คลองมุดา) (ท่าเรือน้ำลึก) ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รับราชการ ประมงและทำสวน นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดกียามุดดิน (เสริมศรี ควรรกล้า ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านอ่าวมะขาม หมู่ 7 ถนนศักดิ์เดช ตำบลวิเชียร อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต อ่าวขาม ซึ่งบริเวณอ่าวมีต้นมะขามมาก มีคนเก็บมะขามขาย ทิศเหนือจดบ้านบ่อแร่ ทิศใต้ติดควนอ่าวทางเขิน บ้านแหลมพันวา ทิศตะวันออกจดอ่าวมะขาม ทิศตะวันตกติดควน/เนินเขา ภูมิประเทศในอดีตเป็น ที่นา ติดทะเลอันดามัน ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำประมงและรับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มี สุสานมุสลิมอ่าวมะขาม (กุโบร์) มัสยิดอิซฮาดอิสลาม อ่าวมะขาม บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทยจำกัด ท่าเทียบเรือน้ำลึกภูเก็ต (หนาบ กอบโกย ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านอ่าวน้ำบ่อ หมู่ 7 ถนนศักดิ์เดช ตำบลวิเชียร อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต อ่าวน้ำบ่อ ซึ่งเป็นชื่อที่เรียกกันมานานแล้ว ทิศเหนือจดบ้านบ่อแร่ ทิศใต้จดอ่าวขาม ทิศตะวันออกจดป่าโกงกาง ทิศตะวันตกจดภูเขา ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา ป่าโกงกาง ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัยและป่าโกงกาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจท่องเที่ยว นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนอ่าวน้ำบ่อ (ศิริพร มะลิวัลย์ เกิด ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านแหลมพันวา หมู่ 8 ถนนศักดิ์เดช ตำบลวิเชียร อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต แหลมพันวา ซึ่งวัดเส้นทางจาก 3 แยก จากกรมประมงถึงพิพิธภัณฑ์ได้ 1,000 วา เท่ากับ 3 กิโลเมตร เรียกว่า แหลมพันวา ทิศเหนือจดอ่าวมะขาม ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าติดแหลม เขา ควน ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย เขา ควน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจโรงแรม นับถือศาสนาอิสลาม มีโรงเรียนแหลมพันวา ศูนย์วิจัยวิทยาทางทะเล

กองเรือภาคที่ 3 กองเรือยุทธการ โรงเรียนอิสลามพัฒนา ประภาคาร (การิม ทาหิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านเชิงทะเล หมู่ 1 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านดินเล ซึ่งลักษณะของหมู่บ้านอยู่ติดกับทะเล บ้านดินเล เป็นเชิงทะเล ทิศเหนือติดบ้านป่าสัก ทิศใต้ติดภูเขา ทิศตะวันออกติดบ้านนาหนัก ทิศตะวันตกติดบ้านบางเทา ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ปัจจุบันเป็นสวนยาง ป่า และที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาไทยที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีสถานีอนามัย ตำบลเชิงทะเล วัดเชิงทะเล(วัดพัฒนาตัวอย่าง) สถานีตำรวจภูธร ตำบลเชิงทะเล โรงเรียนบ้านเชิงทะเล(ตันติวิท) สำนักงานเทศบาลตำบลเชิงทะเล ศาลเจ้าสามอ้งหู่เชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล (เพ็ญ วัลย์ฉิม ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546)

บ้านลิพอนเขาล้าน ย หมู่ 6 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ลิพอนเขาล้าน เมื่อก่อนเป็นภูเขาติดควน มีต้นไม้ขึ้นก็เลยเรียกว่า เขาล้าน เป็นบริเวณของบ้านพอน ของคุณจินหงวน เมื่อก่อนเป็นส่วนเงาะหรือ มีภูเขา 1 ลูกไม่มีต้นไม้ขึ้นเลยเรียกหัวล้าน หรือเมื่อโตเขาล้านเสียชีวิต ได้เปลี่ยนเป็นบ้านลิพอนเขาล้าน และลิพอนบักหลัก ได้มีชาวบ้านมาตั้งพักแล้วนำหลักมาปักไว้หน้าโรงเรียนเมื่อมาปักหลักแล้วก็เดินทางต่อไป ในส่วนของชุมชนได้มีก้านันลพ บัวสวรรค์ได้บุกเบิกและได้รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนอภิลิพอนราชบุรุษพร้อมกับหนังพ้อมไกรเลิศ และมีนายเมฆนิติบาล ได้เข้ามาจับจองที่ดินและได้แบ่งที่ดินให้กับชาวบ้านกันมาจนถึงปัจจุบัน ทิศเหนือติดเขาพระแทว ทิศใต้จดโรงพยาบาลถลาง ทิศตะวันออกจดบ้านพอนบางกอก ทิศตะวันตกติดสี่แยกเทพกระษัตรี ภูมิประเทศในอดีตเป็นลำคลอง หนองน้ำและนา ปัจจุบันเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขายและปลูกผัก

ย ย บ้านบางเทา หมู่ 2 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านบางเทา อดีตเคยเป็นบางมีต้นเทายอยู่เป็นจำนวนมาก นำเรือออกต้นเทาก็ขึ้นเต็มข้างคลอง ทิศเหนือจดทะเล ทิศใต้จดเทือกเขากมลา ทิศตะวันออกจดบ้านเชิงทะเล ทิศตะวันตกจดบ้านหาดสุรินทร์ ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า แหล่งน้ำและทุ่งนา ปัจจุบันเป็นป่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขายและทำสวนผลไม้ นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้และภาษายาวี มีมัสยิดมูคาโรมบางเทา (ไอชามา ปะหนันย ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านบางเทาเหนือ หมู่ 2 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านบางเทาเหนือ อดีตบ้านบางเทามีจุดศูนย์กลางอยู่ที่บางเทากลาง มีมัสยิดใหญ่ของจังหวัดภูเก็ต อยู่ด้านเหนือของบางเทากลางจึงเรียกว่า บางเทาเหนือ ทิศเหนือติดบางเทากลาง ทิศใต้จดเทือกเขากมลา ทิศตะวันออกติดบางกลาง ทิศตะวันตกติดบ้านลุ่มเฟื่อง ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ทุ่งนา ปัจจุบันเป็นทุ่งนาร้าง ทำสวนผลไม้ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดเกามูกร่อม กุโบร์บางเทาเหนือ (ไอชามา ปะหนันย ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านบางเทาใต้ หมู่ 2 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บางเทาใต้ ทิศเหนือติดบ้านลายนี ทิศใต้ติดบ้านลุ่มเฟื่อง ทิศตะวันออกติดบ้านบางเทา ทิศตะวันตกจดหาดสุรินทร์ ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าและทุ่งนา ปัจจุบันเป็นทุ่งนาร้าง ป่า และสวนผลไม้ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและทำสวน นับถือศาสนา อิสลามและนับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดอุออนซอริซซุนนะฮ์ วัดอนามัยเกษม โรงเรียนบ้านบางเทา (ไอชามา ปะหนันย ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านลิพอนบางกอกย หมู่ 2 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านบังเกาะ เนื่องจากมีสภาพเป็นเกาะบาปิดหมู่บ้านไว้จาก "บ้านบังเกาะ"ย เป็นบางกอก ทิศเหนือจดเขาพระแทว ทิศใต้ติด ถนนเทพกระษัตรี ทิศตะวันออกจดบ้านพอนใต้ บ้านท่าเรือ ทิศตะวันตกจดทุ่งนา ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าดิบ สัตว์ป่า นา ไร่ ลำคลอง ปัจจุบันเป็นตึกร้างบ้านของ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบปลูกยางพารา สวนผลไม้ นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้ (เป็นภาษาเฉพาะของบ้านลิพอนบางกอก) (ประภท ทาหิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านท่าเรือ หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านท่าเรือหรือพอนท่าเรือ ซึ่งในอดีตเมื่อ 50 ปีที่แล้ว มีเรือสำเภามาจอด เรือทุกไม้ เรือ 3 หลัก ทิศเหนือติดหมู่บ้านลิพอนใต้ ทิศใต้ติดตำบลป่าคลอก ทิศตะวันออกติดหมู่บ้านนาหนัก ทิศตะวันตกติดตำบลเกาะแก้ว ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา ป่า หนองน้ำและเหมืองแร่ดีบุก ปัจจุบันเป็นสวนยางพารา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำการเกษตร และค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีอนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร ศาลเจ้าท่าเรือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ถลาง ศาลเจ้าแม่หลักเมือง (ประภท ทาหิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านส้มเฟื่องย หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ส้มเฟื่องย มีต้นมะเฟื่องมาก เป็นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ทิศเหนือจดหาดบางเทา ทิศใต้จดหาดสุรินทร์ ทิศตะวันออกติดบ้านบางเทา ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าชายเล ปัจจุบันเป็นป่าชายเลพัฒนา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน นับถือศาสนา อิสลาม ภาษาที่ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ประภท ทาหิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านหาดสุรินทร์ ย หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต หาดสุรินทร์ อดีตพระสุรินทร์ราชา เป็นเจ้าเมืองภูเก็ตไปตั้งพลับพลาอยู่บริเวณหาดสุรินทร์จึงเรียกว่า บ้านหาดสุรินทร์ ทิศเหนือติดบ้านลุ่มเฟื่อง ทิศใต้ติดเทือกเขากมลา ทิศตะวันออกติดบ้านบางเทา ทิศตะวันตกจดหาดสุรินทร์ ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ภูเขา หาดทราย ปัจจุบันเป็นหาดทราย สถานที่ค้าขาย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย นับถือศาสนาอิสลาม นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ประภท ทาหิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านบางโจย หมู่ 4 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บางโจย มีฝนตกลงมาอย่างหนักไหลลงมาจากภูเขามีสเสียงดังใจ ๆ จึงให้ชื่อว่า บ้านบางโจ หรือบางโจมีไอน้ำ น้ำร้อนไหลลงข้าม แก้วซำเมียบตบ น้ำคลอง ปลูกต้นไม้มาก สวยงาม มีคนนอกเข้าไปลักขโมยกิน เลยต้องแขวนโจ ทำผงโยเสกคาถา กินเข้าไปฟงฟอง ไม่หุบ ต้องมีการแก้เคล็ดถึงจะหา เมื่อก่อนมีเป็นกบฝังสมบัติไว้บริเวณนั้น มีลายแทงบอกไว้เป็นปริศนา ทิศเหนือติดสวนยางและบ้านเขาล้าน ทิศใต้ติดถนนศรีสุนทร ทิศตะวันออกเป็นสวนยาง ทิศตะวันตกเป็นสวนยาง ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า สวนยาง สวนพรวัว ปัจจุบันเป็นที่ราบลุ่ม ป่าดิบ สวนยางพารา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบเป็นสวนยาง นับถือศาสนา อิสลามและนับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดบ้านบางโจ กุโบร์บ้านบางโจ (อาหามาต ทักษิณย ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านลายนีย หมู่ 4 ถนนศรีสุนทร ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านลายนี เป็นอ่าว คนมาเลเป็นคนตั้งชื่อมาแต่ครั้งอดีต เรียกว่า บัตล่ายัง เขียนมาเป็นบ้านลายนี ทิศเหนือติดเชิงทะเล ทิศใต้ติดบางเทา ทิศตะวันออกติดเชิงทะเล ทิศตะวันตกจดอ่าว ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าชายเลน ปัจจุบันเป็นป่าชายเลและโรงแรม ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ไอชามา ปะหนันย ให้ข้อมูลเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านบางเทานอก ย หมู่ 5 ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บางเทานอก ตั้งชื่อตามแม่บ้านเดิมที่แยกตัวมาจาก กม.2 คือบ้านบางเทาใน และคนกลุ่มแรกที่เริ่มก่อตั้งอพยพมาจากบ้านบางเทาใน ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง โดยมีผู้นำคือผู้ใหญ่มานิตย์ พันธุ์ฉลาด เป็นผู้ใหญ่นานแรกของ หมู่ 5

ทิศเหนือจดบ้านเชิงทะเล ทิศใต้จดเทือกเขากมลา ทิศตะวันออกจดบ้านเชิงทะเล ทิศตะวันตกจดบ้านบางเทากลาง ภูมิประเทศในอดีตเป็นที่ราบ ภูเขา เิงเขา ปัจจุบันเป็นที่ราบ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดคารุลเอียะฮาน(เกษม ทาทิพย์ และบุญเลิศ ทาทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านลิพอนโดย หมู่ ๕ ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ย พอนใต้ และหลีกพัน ซึ่งลิพอนมาจากหลีกพัน พมายกทัพตีถลางผ่านบ้านลิพอน แต่พยามองไม่เห็นหมู่บ้าน เพราะภูมิประเทศเป็นเกาะ มีภูเขาบังอยู่ ทำให้บ้านลิพอนพ้นจากการโจมตีของทหารพม่าได้ และชนกลุ่มแรกที่เข้ามาอยู่ เป็นตระกูล สกุลชิตชูศรี ประเสริฐสุนทร มุกกระพันธ์ สำเนียง ธาพิทย์ เมื่อ พ.ศ. 2499ย ทิศเหนือติดเขาลุ่มบอน ทิศใต้ติดถนนเทพกระษัตรี ทิศตะวันออกติดทุ่งนา ป่ายาง ทิศตะวันตกติดพอนบางกอก ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่ายาง สวนมะพร้าวและสวนผลไม้ ปัจจุบันกลายเป็นป่ากรู ทุ่งหญ้าและคลอง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีวัดศรีสุนทร โรงเรียนมิตรภาพ อนามัยบ้านลิพอนใต้ (เกษม ทาทิพย์ และบุญเลิศ ทาทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านพอนนานาใหญ่ ย พอนนานาใหญ่ เมื่อสมัยก่อนเริ่มใช้บ้านเลขที่ที่เป็นบ้านแรกแล้วเรียงหลังลงมาเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีคนอยู่อาศัยหลาย ๆ ครัวเรือน จัดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ทิศเหนือติดพอนใต้ ทิศใต้ติด ถนนทางไปเชิงทะเล ทิศตะวันออกจดวัดศรีสุนทร ทิศตะวันตกติดพอนหัวหาน ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าและสวนยาง ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัยและสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบเป็นชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ประยูร ทาทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านมาหนิกย หมู่ ๗ ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต มาหนิก เป็นภาษาทมิฬ มาหนิก เป็นที่อยู่ของพวกทมิฬ มาหนิก เดิมเป็นที่พำนักของม้าที่ส่งสาส์น และเป็นที่อยู่พักของคนเดินทาง และชนกลุ่มแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ คือ นายปอด เครือสนธิ นายเตี้ยวกี่ แซ่หลิม (ซึ่งต่อมาลูกหลานได้เปลี่ยนมาเป็นนามสกุลจินดาเชื้อ) นายหลิมมาชวน แซ่หลิม ซึ่งในภายหลังลูกหลานได้เปลี่ยนมาเป็นเครือเสนห์) นายโถ นายฮืด ชูศักดิ์ นายจ้อย (ไม่ทราบนามสกุล) ทิศเหนือติดสวนยาง ทิศใต้ติดเขาแม่ฮ่าว ทิศตะวันออกติดบ้านท่าเรือ ติดตะวันตกติดบ้านเชิงทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าดงดิบ ภูเขาสูงชัน คลอง สวนยางและการเลี้ยงสัตว์ ปัจจุบันเป็นสวนยางและชุมชนเมือง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำการเกษตร นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีวัดเทพวนารามหรือ(วัดมาหนิก) โรงเรียนมาหนิกย (เพียร วัลย์วุฒิชัย ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงนครแก้วจากศัพท์ภาษาทมิฬว่า มณิครัม(สุวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ๒๕๒๓:๕๑)

ย ย บ้านบางเหนียวด้าย หมู่ ๗ ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต บางเหนียวด้าย เป็นดินเหนียวเป็นสีด้าย บาง ภูเก็ตหมายถึงถลาง ทิศเหนือติดบ้านมาหนิก ทิศใต้ติดภูเขาแม่ฮ่าว ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกติดบ้านมาหนิก ภูมิประเทศอดีตเป็นป่า ปัจจุบันเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบการเกษตร นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (เพียร วัลย์วุฒิชัย ให้ข้อมูลเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านพอนบ่อแร่ หมู่ ๘ ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต พอนบ่อแร่ เมื่อก่อนมีลายแทงคนแก่โดยมีเด็ก พูดว่าบ่อค้น แล้วผู้ชายก็ฟันคอเด็ก เลือดหยดลงบ่อ แล้วบ่อน้ำก็แห้ง ชุดพบมีทรัพย์สมบัติ(เกษม ทาทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546 และบุญเลิศ ทาทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)ย

ย ย บ้านลิพอนหัวหานย หมู่ ๘ ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต หมู่บ้านหลีกพัน หมู่บ้านที่แบ่งแยกออกมานี้มีลักษณะสภาพภูมิศาสตร์เป็นหนองน้ำเป็นส่วนใหญ่ซึ่งในสมัยก่อนคนในท้องถิ่นเรียกหนองน้ำว่าหนองหาน จึงได้เรียกชื่อว่า หมู่บ้านลิพอนหัวหาน และเมื่อประมาณปี ๒๕๒๕ คนจังหวัดพัทลุง ชื่อตาบุญ กับตาซุม เข้ามาทำงานเป็นคนเลี้ยงช้างให้กับนายสมัยก่อน ซึ่งชื่อตาบุญกับตาซุม ได้เป็นตระกูลดั้งเดิมสืบทอดลูกหลานจนถึงปัจจุบันนี้ย ทิศเหนือติดถนนเทพกระษัตรี ทิศใต้ติดบ้านบางใจ ทิศตะวันออกติดพอนบ้านใหญ่ ทิศตะวันตกติด ถนนศรีสุนทร ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า มีสัตว์ป่าหลายชนิดและมีหนองน้ำจำนวนมาก และที่ทุ่งนา ปัจจุบันมีเพียงหนองน้ำ อาคารบ้านเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย รับจ้างทำสวน และรับราชการ นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีสุเหร่าชื่อลูลูลู กูบ (เกษม ทาทิพย์ และบุญเลิศ ทาทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2546)

ย ย บ้านป่าตอง อยู่ในตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ ชื่อหมายถึง อ่าวกำแพง มาจากคำ กะ หมายถึงอ่าว ตอง มาจากกระตอ คือกำแพง(สุนัย ราชภักดิ์วารักษ์ ๒๕๒๗:๑๙๔)

ย ย บ้านนาในย หมู่ ๔ ถนนนาใน ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ ๘๓๑๕๐ย นานา เมื่อก่อนเป็นนา อยู่ลึกเข้าไปใน จึงเรียกว่าบ้านนาใน อดีตเป็นบ้านนาใน ทำนาเป็นชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบหลัก ทิศเหนือจดบ้านไสน้ำเย็น ทิศใต้และทิศตะวันออกติดภูเขา ทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศในอดีตเป็นนา ทุ่งหญ้า ลำคลอง ป่าโกงกาง ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัย ที่ราบติดภูเขา ป่า ทุ่งหญ้า ลำคลอง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ทิพย์ เกื้อถิ่น ให้ข้อมูลเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2546 และโกวิท เกื้อถิ่น ให้ข้อมูลเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2546)ย บ้านนาใน หมู่ ๔ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๒๐๐ย บ้านนาใน เมื่อก่อนเป็นที่นาว่าง มีบ้านคนอาศัยอยู่บริเวณด้านในลึกเข้าไปจึง เรียกว่า บ้านนาใน ทิศเหนือติดคลองน้ำวู จดเขต อำเภอกลาง ทิศใต้จดบ้านเกาะแก้ว หมู่ ๔ ทิศตะวันออกจด ถนนเทพกระษัตรี ทิศตะวันตกจดเขาเงาะตา ภูมิประเทศเป็นแหล่งน้ำ ที่นา ปัจจุบันได้กลายเป็นที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบจะเป็นชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นไทยถิ่นใต้ มีองค์การโทรศัพท์ (เจตน์ เหมเหล็ก ให้ข้อมูลเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2546) บ้านนาในย หมู่ ๗ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านนาใน จากบ้านเคียนเป็นที่ราบแปลงใหญ่ มีการบุกเบิกการทำนา เป็นที่นาไกลเข้าไปอยู่ไกลเขาพระแหว อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านป่าครองชีพ ทิศใต้ติดบ้านแขน เคียน ทิศตะวันออกติดบ้านแขน ควนย ทิศตะวันตกติดบ้านเคียน ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา ที่ราบย ปัจจุบันคลอง หนอง ประมงย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง กรีดยาง นับถือศาสนาอิสลาม มีมัสยิดคารุลอามาล วัดพระทอง (บัญญัติ จรรย์เลอร์พงศ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547)ย ชื่อบ้านนี้หมายถึงนาที่อยู่ด้านใน(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๗๘)

ย ย ชุมชนสะพานร่วมพุดผล ตำบลตลาดใหญ่ เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เมื่อก่อนการตั้งเป็นชุมชน มีสภาพเป็นป่าชายเลน ไม่มีคนอาศัยอยู่ แต่เดิมเป็นที่ของราชการหลังปี ๒๕๒๐ มีการถมที่จัดให้เป็นที่อยู่อาศัย ในความรับผิดชอบของที่ราชพัสดุ ปัจจุบันเทศบาลให้ชาวบ้านเช่าปลีละ 360 บาทต่อหลัง ทิศเหนือติด ถนนศรีสุทัศน์ ทิศใต้ ถนนศรีเสนา ทิศตะวันออกติดชุมชนสะพานร่วมพุดผล ๒ ทิศตะวันตกติดชุมชนร่วมน้ำใจ ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าชายเลน คลองไหลลงสู่ทะเล ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย ชุมชนแออัด ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย รับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาท้องถิ่น ภาษายาวี ย มีมัสยิดมะดีนะห์ (ประสิทธิ์ ชินการณ ให้ข้อมูลเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๔๖)

ย ย ชุมชนถนนสุทัศน์ย ช.๒ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เมื่อ ๑๕๐ ปี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ที่ดินของคุณสมหวัง (คนจีน) ต่อมาแบ่งขายให้กับตระกูลที่กษัตริย์ ต่อมาก็แบ่งขายที่ดินกันอีกมีประชากรมาอาศัยกันมากขึ้นทิศเหนือติด ถนนดำรง ทิศใต้และทิศตะวันออกติดคลองบางใหญ่ ทิศตะวันตกติด ถนนสุทัศน์ ภูมิประเทศเป็นที่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบเย็บผ้า บ้านเช่าและร้านเสริมสวย

นับถือศาสนาซิกข์ นับถือศาสนาฮินดู มีสมาคมแซ่เอี้ยบ โรงแรมสุขสบาย ชื่อบ้านเป็นชื่อสกุลของนายพลโทพระยาสุรินทราชา(ม.ร.ว.สิทธิ สุทัศน์)
อดีตสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๖ โ ๒๕๖๓ และพระศรีสุทัศน์(หม่อมหลวงอนุจิตร สุทัศน์) อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.๒๕๗๑ โ ๒๕๗๒
(ประสิทธิ์ ชิดการณ ให้ข้อมูลเมื่อ ๔ กันยายน ๒๕๕๖)

ย ย บ้านบางหวายน หมู่ ๑ ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต ชื่อเดิมและชื่อถิ่นมีบางหวาน ซึ่งมีต้นผักหวาน อยู่บริเวณนี้เป็นจำนวนมากหรือมีน้ำใส
เขาปลุก้อยเอาไว้วานดียว ที่ตั้งทางทิศเหนือติดภูเขา ทิศใต้ติดเขาป่าตอง ทิศตะวันออกจดเทือกเขากมลาและทิศตะวันตกติดที่น้ำร้าย
ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่ากร่าง สอนยาง และสวนทุเรียน ในปัจจุบันกลายเป็นบ้านเช่า บ้านฝรั่งและที่น้ำร้าย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป
นับถือศาสนาอิสลาม (สงบ สาโหด และสุปราณี สาโหด ให้ข้อมูลเมื่อ 6 มกราคม 2547)

ย ย บ้านกมลานอกเล ย หมู่ ๑ ถนนริมหาด ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต คือบ้านหมา อาณาเขตทิศเหนือติดป่า ทิศใต้ติดภูเขาเยื่อ
ทิศตะวันออกติดถนนกมลาและทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นสวนมะพร้าว ทะเลและป่า ปัจจุบันกลายเป็นร้านค้า ร้านอาหารและบาร์เบียร์
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และธุรกิจส่วนตัว ชาวบ้านจะนับถือศาสนาพุทธ อิสลามและคริสต์ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้
มีโรงเรียนบ้านกมลาและสำนักสงฆ์เจริญธรรมกมลา (ลามา แสงทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 6 มกราคม 2547)

ย ย บ้านน่านอกย หมู่ ๓ ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต ชื่อเดิมและชื่อถิ่น นานอก เนื่องจากเป็นที่นาที่อยู่ไกลสุด ไกลจากนาของคนอื่น ๆ
ที่ตั้งทิศเหนือติดเขาสะฮาม ทิศใต้ติดป่าและบ้านนอกเล ทิศตะวันออกติดโคกเคียนและทิศตะวันตกติดภูเขาบ้านกมลา ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ที่นา ภูเขาและทะเล
ปัจจุบันเป็นป่า ที่น้ำร้ายและแพนตาซี ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้
มีสถานที่สำคัญคือโบรังกมลา (ปาน ตามาน ให้ข้อมูลเมื่อ 6 มกราคม 2547 และ 22 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงทุ่งนาที่อยู่ด้านนอก(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ
24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านโคกเคียนย หมู่ ๓ ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต ชื่อเดิมและชื่อถิ่น มีต้นตะเคียนมากตรงบริเวณโคกปัจจุบันไม่มีใครรู้จักโคกเคียนแล้ว
สวนคนละแวงบ้านจะเรียกรวมเป็นบ้านนา(ลามา แสงทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 22 มกราคม 2547 และ ปาน ตามาน ให้ข้อมูลเมื่อ 6 มกราคม 2547)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงเนินที่มีต้นตะเคียน(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านโคกยางย หมู่ ๓ หมู่ ๔ ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต ชื่อเดิมและชื่อถิ่น โคกยาง มีเจ้านายมาประชุมกันที่หลายเคยมีพระเจ้ามาอาศัยอยู่ ณ
บริเวณนี้และมีต้นยางใหญ่ 2 ต้น อยู่ตรงโคกย ที่ตั้งทางทิศเหนือติดบ้านนอกเล ทิศใต้ติดบ้านนาคา ทิศตะวันออกติดบ้านควน และทิศตะวันตกติดถนนกมลา
ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนาและมะพร้าว ปัจจุบันเป็นที่น้ำร้าย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจส่วนตัว
นับถือศาสนาอิสลามและภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ (ลำเลี้ย โหมตโหมย ให้ข้อมูลเมื่อ 6 มกราคม 2547 และ 22 มกราคม 2547)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงเนินที่มีต้นยาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านวัดร้างย หมู่ 5 ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต ชื่อเดิมและชื่อถิ่น วัดร้าง ที่ตั้งทิศเหนือจดภูเขา ทิศใต้ติดที่เหมืองเก่า
ทิศตะวันออกติดเขินจู้และทิศตะวันตกจดชุมสายโทรศัพทักทุ่ย มีเชื้อชาติจีนฮกเกี้ยนเป็นส่วนใหญ่ ภูมิประเทศในอดีตเป็นเหมืองดีบุก และแหล่งน้ำ
ปัจจุบันกลายเป็นสนามกอล์ฟและป่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง พุฒภาษาไทยถิ่นใต้ (จูเส่ง ต้นตวิทย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 27 ธันวาคม
2546)ย ย บ้านทุ่งทองย หมู่ ๗ ถนนวิศิษฐสงคราม ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต ผู้เฒ่าเคยเล่าว่า

น้ำที่ไหลมาจากบางทองที่มีเศษทองที่ล้างกันไหลมาถึงบริเวณทองทอง หรือบ้านทุ่งทองนั่นเอง ที่ตั้งทิศเหนือติดบ้านกะทุย ทิศใต้ติดภูเขา
ทิศตะวันออกจดร้านอาหารทุ่งทอง(ไก่โต้ง)และทิศตะวันตกจดบ้านบางทอง(โรงน้ำแข็ง) ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ทุ่งนาและแหล่งน้ำ ปัจจุบันกลายเป็นสนามกอล์ฟ
ที่พักอาศัย ร้านค้า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีสถานที่สำคัญสนามกอล์ฟภูเก็ตคันทรี่คลับ
เขื่อนบางวาด ศาลเจ้าทุ่งทอง โรงเรียนบ้านบางทองย (บำรุง เกตุสุวรรณ บันทึกเมื่อ 22 มกราคม 2547 และบุญชู โสภาย ให้ข้อมูลเมื่อ 27 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบางทองย หมู่ ๗ ถนนวิศิษฐสงคราม ตำบลกมลา อำเภอเกาะภูเก็ต บางทอง มีผู้ชายหลงเข้าไปในหมู่บ้านลับแล
ตอนขากลับให้ขม้นมาคนละถุงยื่นเดินก็ยิ่งหนัก เลยทิ้งขม้นออกที่ละนิด เดินมาจนถึงบ้านจึงนำขม้นนั้นมาขัดตัวในขณะที่อาบน้ำ ล้างน้ำแล้วขม้นกลายเป็นทอง
จึงนึกเสียตายกลับไปเก็บขม้นก็หาไม่เจอ ที่ตั้งทิศเหนือติดบ้านสี่กอก ทิศใต้จดภูเขา ทิศตะวันออกติดบ้านทุ่งทองและทิศตะวันตกจดภูเขา ภูมิประเทศในอดีตเป็นแหล่งน้ำ
ป่า ภูเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และธุรกิจส่วนตัวใช้ภาษาพูดกันเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ นับถือศาสนาพุทธ (บุญชู โสภาย ให้ข้อมูลเมื่อ 27 ธันวาคม
2546)

ย ย บ้านนาบอนย หมู่ ๑ ถนนเจ้าฟ้าในตะวันออก ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตย นาบอน เรียกมาตั้งแต่สมัยดั้งเดิมมาแล้ว ซึ่งเมื่อก่อนบริเวณนี้เป็นที่นา
และที่นาแห่งนี้ก็มีต้นบอนขึ้นเป็นจำนวนมากมองไปทางไหนก็เห็นแต่บอนจึงเรียกว่า นาบอน ที่ตั้งทางทิศเหนือติดถนนวิศิษฐ ทิศใต้ติดบ้านป่าหลาย
ทิศตะวันออกติดป่าโกงกางและทิศตะวันตกติดบ้านดินเขา ภูมิประเทศในอดีตเป็นสวนมะพร้าว ที่นาและป่าเสม็ด ปัจจุบันเป็นป่า และบ้านจัดสรร
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ สถานที่สำคัญ ศาลเจ้ากวนอู (กิติพัฒน์ แซ่ลิมย์ อำเภอ รัชชาทรัพย์ และ สิวกิว
ซัซเวซ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 ธันวาคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณนาที่มีบอน(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๑๖)

ย ย บ้านตะเคียนย หมู่ 1 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ตย บ้านเคียน ซึ่งเป็นไม้ชนิดหนึ่ง
ที่อยู่ข้างคลองนอกจากไม้ทองหลวงแล้วยังมีไม้ตะเคียนเป็นจำนวนมากที่นำไปทำเรือ ที่ตั้งทางทิศเหนือติดวัดม่วงโกมารภัจจ์ ทิศใต้ติดทุ่งนา
ทิศตะวันออกติดถนนบางเหรียงและทิศใต้ติดถนนจอมเฒ่า ภูมิประเทศในอดีตเป็นคลอง ทุ่งนา ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัยและทุ่งนา
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทำสวนยางและธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 17 มกราคม 2547)

ย ย บ้านพุดจำปา ย หมู่ 3 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ตย บ้านพุดจำปา เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นพุด
บริเวณนี้เคยมีต้นจำปาเป็นจำนวนมากจึงเรียกว่า พุดจำปา ที่ตั้งทิศเหนือติดเขากล้วย ทิศใต้ติดบ้านดอน ทิศตะวันออกย ทิศตะวันตกติดสวนยาง ภูเขา
ภูมิประเทศในอดีตเป็นพุดภูเขา ต้นจำปา ปัจจุบันเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม (วิรัตน์ ศรีเมือง ให้ข้อมูลเมื่อ 17
มกราคม 2547)

ย ย บ้านเมืองใหม่ย หมู่ ๕ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ตย บ้านเมืองใหม่ เมื่อก่อนบริเวณนี้เป็นหลักเมือง
เชื่อกันว่าถ้าหาหาญมีครุฑที่มีชื่อเป็นสิริมงคล เพื่อมาบวงสรวงสิ่งทั้งเป็นจะทำให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข จึงเรียกบริเวณนี้ว่า บ้านเมืองใหม่ ที่ตั้งทิศเหนือติดบ้านหยุ่น
ทิศใต้ติดบ้านป่าครองชีพ ทิศตะวันออกติดบ้านท่ามะพร้าวและทิศตะวันตกติดในยางย ซึ่งภูมิประเทศในอดีตเป็นที่นา สวนผลไม้ เหมืองแร่ เลี้ยงสัตว์

ปัจจุบันเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ราชการ ค้าขาย ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีสถานที่สำคัญคือโรงเรียนวัดเมืองใหม่ ศาลเจ้าแม่หลักเมืองและวัดเมืองใหม่ (ทองชัย ใจใหม่ ให้ข้อมูลเมื่อ 17 มกราคม 2547) ศูนย์ ราชภัฏนครศรีธรรมราช (๒๕๒๗:๗๕) พบว่า เมืองกลางใหม่ที่บ้านเมืองใหม่สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๓๖๕ สมัยรัชกาลที่ ๓ หลังจากกลางแตกเมื่อ พ.ศ.๒๓๕๒ ชาวกลางได้อพยพไปอยู่ที่การูฎา แล้วย้ายกลับมาสร้างเมืองกลางใหม่เป็นบ้านเมืองใหม่

ย ย บ้านแหลมทราย หมู่ ๖ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แหลมทราย เนื่องจากลักษณะของภูมิประเทศเป็นแหลมยื่นออกไปจากเกาะ เรียกว่า แหลมทราย ที่ตั้งทางทิศเหนือจดทะเล ทิศใต้ติดบ้านท่ามะพร้าว ทิศตะวันออกและตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า สวนยาง ควน แหล่งน้ำ ภูเขาและทะเล ปัจจุบันเป็นทะเล สวนยาง ป่า ภูเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและทำสวน จะนับถือศาสนาอิสลามและพุทธ มีโรงเรียนบ้านแหลมทราย มัสยิดอีดายาตุลยันน๊ะฮ์ และศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งภูเก็ต (ทองสา เบ็ดสี ให้ข้อมูลเมื่อ 17 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงแหลมที่มีทราย(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านพรุสมภาร หมู่ ๘ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านในไร่ อดีตมีพระอุทิศเป็นหลวงพ่อบึงที่มีเวทย์มนต์คาถาได้ปักกรตปักอยู่ใกล้กับพรุอยู่ จึงเรียกว่า พรุสมภาร ที่ตั้งทางทิศเหนือติด หมู่ ๕ บ้านเมืองใหม่ ทิศใต้ติด หมู่ ๓ บ้านพรุจำปา ทิศตะวันออกติดถนนเทพกระษัตรีและทิศตะวันตกติดตำบลลาดู ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าไม้ แหล่งน้ำและพรุ ปัจจุบันกลายเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง(กรีดยาง) และการเกษตร

นับถือศาสนาอิสลามและพุทธ ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านพรุจำปา มัสยิดควาตุลอิสลามมีเยะและโบสถ์คริสต์ (ผสม เจริญสมุทร ให้ข้อมูลเมื่อ 17 มกราคม 2547) ย ย บ้านป่าครองชีพ หมู่ ๙ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านป่าครองชีพ คือหมู่บ้านที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐ ซึ่งรัฐมอบที่ดินให้ชาวบ้านประมาณ ๒๕ ไร่เพื่อเป็นที่ดินสำหรับครองชีพ ทิศเหนือติดหมู่ ๕ เมืองใหม่ ทิศใต้ติดหมู่ ๗ บ้านนาใน ทิศตะวันออกจดเขาพระแทวและทิศตะวันตกติดถนนเทพกระษัตรี ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าไม้ใหญ่ ป่ายาง ดงเสื่อ เขาพระแทว ปัจจุบันเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและกรีดยาง นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีสวนทดลองยางพารา โรงเรียนบ้านป่าครองชีพและเตาเผาถ่าน(นิราชย ตะเคียงทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 17 มกราคม 2547)

ย ย บ้านท่ามะพร้าว หมู่ ๑๐ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ท่าพร้าว เป็นท่าเรือที่มีมะพร้าวอยู่บริเวณนี้มาก ที่ตั้งทางทิศเหนือติดคลองท่าพร้าว ทิศใต้ติดถนนแหลมทรายเมืองใหม่ ทิศตะวันออกติดบ้านแหลมทรายและทิศตะวันตกติดป่ายาง ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าโกงกาง ปัจจุบันเป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ มีกองทุนหมู่บ้านท่ามะพร้าว (หวด แซ่ลุ่น ให้ข้อมูลเมื่อ 11 มกราคม 2547)

ย ย บ้านผักฉืด หมู่ ๑ ถนนท่าเรือเมืองใหม่ ตำบลปากคลอง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านผักฉืด ในอดีตคนในหมู่บ้านประกอบการทำสวนยาง หมดฤดูทำนาก็จะมีผักฉืดคนส่วนใหญ่จึงนิยมปลูกผักกะเจด แต่มุสลิมส่วนใหญ่เรียก ผักเจด ที่ตั้งทางทิศเหนือติดปากคลอง ทิศใต้ติดบ้านบางลา ทิศตะวันออกจดชายทะเลบ้านบางทรายและบ้านยามู ทิศตะวันตกติดเขาเหมียงและเทือกเขาพระแทว ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา สวนยาง ปัจจุบันเป็นบ่อปลา นาุ้งที่อยู่อาศัยและสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนยาง รับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีสถานีนอนามัย

โรงเรียนสิทธิสุนทรบำรุงและมัสยิดบ้านผักฉืด (ประพันธ์ ถิ่นเกาะยาว ให้ข้อมูลเมื่อ 20 ธันวาคม 2547) ย ย บ้านบางแป หมู่ ๓ ตำบลปากคลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านบางแป ที่ตั้งทางทิศเหนือติดบ้านบางโรง ทิศใต้ติดบ้านปากคลอง ทิศตะวันออกจดทะเลและทิศตะวันตกติดเขาพระแทว ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า สวนยางและที่นา ปัจจุบันเป็นที่นาร้าง นาุ้ง สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบการเกษตร นับถือศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ยิวี มีมัสยิดบ้านบางแป (เจริญศรัย ศรีสวัสดิ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 20 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงชื่อส่วนหนึ่งของเรือ (เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบางโรง หมู่ ๓ ตำบลปากคลอง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ย อดีตบริเวณนี้เคยเป็นเมืองเก่าสถานที่ของบริเวณเมือง จะเรียกต่างกัน บางแห่ง บ้านทองวัด ทุ่งวัด บางล่องย สมัยต่อมาความเจริญเข้ามามากมีการสร้างโรงซั้งกะกรันในบริเวณจึงทำให้ต้องเปลี่ยนชื่อเป็นบ้านบางโรง ที่ตั้งทางทิศเหนือติดบ้านชุมพลเขา ทิศใต้ติดบ้านบางแป ทิศตะวันออกติดคลองโพละพลีและทิศใต้ติดเขาพระแทว ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าทึบ มีหนองน้ำ สภาพก้นดาดเป็นเกาะย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทางการเกษตร ค้าขาย รับจ้างทั่วไป นับถือศาสนา อิสลาม ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีสถานที่สำคัญ เช่น ศูนย์สาธารณสุขชุมชน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน สนามกีฬาประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว สถานีตำรวจร ทำเทียบเรือบางโรง สนามกีฬาประจำหมู่บ้าน มัสยิดนุรุลญันน๊ะฮ์ (จิระศักดิ์ ทอทิพย์ ดล คงนาม และเชิดย เกิดทรัพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 20 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงชื่อส่วนหนึ่งของเรือที่อยู่นอกระเบียงบ้านแบบกลาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านพาราย หมู่ ๔ ตำบลปากคลอง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต พารา ซึ่งข้างบ้านนิยมปลูกยางกันมาก ลำต้นมีขนาดใหญ่ มีน้ำยางมาก และในอดีตเคยเป็นของท้าวสามล จึงเรียกว่า บ้านพารา ที่ตั้งทางทิศเหนือติดท่ามะพร้าว ทิศใต้ติดบ้านบางโรง ทิศตะวันออกติดป่าชายเลนและทิศตะวันตกจดเขาพระแทว ภูมิประเทศในอดีตเป็น ภูเขา ป่าดิน ที่นา และปัจจุบันเป็นป่าสวน นาุ้งกุลาดำ สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวน รับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษาไทยใหม่ มีสถานที่สำคัญ เช่น โรงเรียนบ้านพารา มัสยิดดารุลอิสติกอมีฮ์ (สะอาด พันธุ์ทิพย์ ให้ข้อมูลเมื่อ 20 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบลา แปลว่าอาวลิก(ศูนย์ ราชภัฏนครศรีธรรมราช ๒๕๒๗:๘)

ย ย บ้านเกาะนาคาย มีบ้านเกาะใหญ่ หมู่ ๕ย ตำบลปากคลอง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต นาคา เดิมมีความแห้งแล้ง มีหมู่บ้านปกคลุมอยู่ทั่วไปทุกบริเวณ จึงเรียกเกาะหมู่บ้านและเพี้ยนมาเป็นเกาะนาคา ที่ตั้งทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ มุสลิม ภูมิประเทศ สวนมะพร้าว สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบประมง นับถือศาสนาอิสลาม มีมัสยิดเกาะนาคาใหญ่ (อำเภอ การะนาม ให้ข้อมูลเมื่อ 21 ธันวาคม 2546) บ้านเกาะนาคาเล็ก หมู่ ๕ ตำบลปากคลอง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต นาคา หรือ หมู่บ้านเดิมมีความแห้งแล้ง มีหมู่บ้านปกคลุมอยู่ทั่วไปทุกบริเวณ จึงเรียกเกาะหมู่บ้านและเป็นเกาะนาคาเล็ก เพราะมีขนาดเล็กกว่าเกาะนาคาใหญ่ ที่ตั้งทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจดทะเลอันดามัน ภูมิประเทศในอดีตเป็นสวนมะพร้าว ปัจจุบันเป็นที่ราบ ภูเขา และทะเลล้อมรอบ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบประมง ค้าขายและรับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษาไทยถิ่นใต้ มีบริษัทเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และบริษัทผลิตมูก (ชอบ การะนามย ให้ข้อมูลเมื่อ 21 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงเกาะที่มีหมู่บ้าน (เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านอ่าวปอ หมู่ ๖ ตำบลปากคลอง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต อ่าวปอ เพราะข้างริมทะเลมีต้นปออยู่เป็นจำนวนมาก นำต้นมาทำเป็นเชือกถักมัดควาย ที่ตั้งทางทิศเหนือและทิศใต้จดภูเขา ทิศตะวันออกจดทะเล และทิศตะวันตกจดภูเขาและสวนยาง ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ที่นาปัจจุบันมีสวนยาง และที่นาุ้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำประมง ทำสวน นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดบ้านอ่าวปอ (เจ้าภูอตุลมุตาเก็น) โรงเรียนบ้านอ่าวปอ ภูโรบ้านอ่าวปอ (ชอบ การะนาม ให้ข้อมูลเมื่อ 21 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงอ่าวที่มีบ่อน้ำ(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านแหลมหลย หมู่ ๖ ตำบลป่าคอก อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต แหลมหลย คนที่มาจากต่างถิ่นมาบริเวณนี้มักจะหลงทางหลงทิศอยู่เสมอ
ที่ตั้งทางทิศเหนือจดแหลมยาวและฟาร์มกุ้ง ทิศใต้ติดควน ทิศตะวันออกจดทะเลและทิศตะวันตกจดเขาแหลมหลย ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ภูเขา ทะเล ป่าพรุ
ปัจจุบันเป็น ฟาร์มกุ้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำประมง สวนยาง นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษาไทยถิ่นใต้ (รียะ รอบคดีย ให้ข้อมูลเมื่อ 20 ธันวาคม 2546)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงแหลมที่คนหลงทาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านยามู หมู่ ๘ ตำบลป่าคอก อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต ยามูวัน เป็นภาษามลายู ที่ตั้งทางทิศเหนือติดสวนยาง บ้านป่าคอก ทิศใต้จดทะเล
ทิศตะวันออกติดสวนยางและทะเล ทิศตะวันตกติดบ้านฝักฉืด ภูมิประเทศในอดีต ป่า สวนยาง แหล่งน้ำ ปัจจุบัน เป็นสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนยาง
ประมง รับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม ใภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดดารุลมุตตากีน (दनัย สำเภารัตน์ ให้ข้อมูลเมื่อ 20 ธันวาคม 2546)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงชมพู่ฝรั่งชนิดหนึ่งที่ชาวภูเก็ตเรียกยามู(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบางลาย หมู่ ๘ ตำบลป่าคอก อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านบางลา อดีตบริเวณนี้จะมีพ่อค้าจากอินเดียมาขายผ้าเป็นจำนวนมาก เรียกว่า พวกกุลาเทศ หรือ
กะลา ประกอบกับบริเวณนี้มีคลองเล็ก ๆ ที่มีน้ำเข้าถึง เรียกว่า บาง เป็น บ้านบางลา ที่ตั้งทางทิศเหนือติดควน สวนยาง ทิศใต้ติดคลองท่าเรือ
ทิศตะวันออกติดบ้านฝักฉืดและทิศตะวันตกติดบ้านท่าเรือ ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่าทึบ มีคลองน้ำไหลผ่าน ทุ่งนา ปัจจุบันเป็นตึก บ้าน
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำการเกษตร รับจ้าง นับถือศาสนา อิสลามและพุทธ ใภาษาไทยถิ่นใต้มีมัสยิดเลาฏอตุลซอซีฮีน และโรงเรียนนูรุดดีนอิสลามบ้านบางลา (

อำไพ การะนามย ให้ข้อมูลเมื่อ 21 ธันวาคม 2546) บ้านบางลา ย หมู่ ๓ ถนนปฎัก ตำบลกระรน อำเภอดเมือง จังหวัดภูเก็ต คลองบางลาย บาง - น้ำไหลเข้าออก
เคยมีเรือของอินเดียเข้ามาจอดมูมิลำเนาเดิมที่อับปางลง ชาวอินเดีย คนภูเก็ตเรียก กะลา ปรางกุหลักรฐาน บริเวณนั้นเจอ ลูกปัดสีเขียว
อาณาเขตทางทิศเหนือจดโรงแรมถาวรปาล์มบีช ทิศใต้ติดคลองระบายน้ำ ทิศตะวันออกจดอามัยกะรน ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นแหล่งน้ำ ป่า
ทุ่งหญ้า ปัจจุบัน สถานประกอบการ บ้านพักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ใภาษาไทยถิ่นใต้ในการพูด (ชวนพิศ
การเกตุ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 มกราคม 2547)ย ย ชื่อบ้านนี้หมายถึงหมู่บ้านที่มีชาวต่างชาติคือแขกอินเดียอาศัย(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบางกาย หมู่ ๘ ตำบลป่าคอก อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต บางกา อดีตบริเวณนี้เป็นป่าฟังกา เรียกสั้น ๆ ว่า บ้านบางกา บาง
สถานที่ที่มีน้ำเข้าถึงคล้ายกับคลองย ที่ตั้งทางทิศเหนือติดถนนท่าเรือ ทิศใต้จดป่า ทิศตะวันออกจดทะเล และทิศตะวันตกติดบ้านท่าเรือ ภูมิประเทศในอดีตเป็น
ป่าฟังกา แหล่งน้ำ ป่า ปัจจุบัน ป่ายาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษาไทยถิ่นใต้ (อำไพ การะนามย ให้ข้อมูลเมื่อ
21 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านอ่าวกูงย หมู่ ๘ ตำบลป่าคอก อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต อ่าวกุง สมัยก่อนบริเวณอ่าวกุงมีทะเลเป็นอ่าวเว้าแห่งเข้ามา
ทุกปีจะมีกุงเข้ามาบริเวณอ่าวเป็นจำนวนมาก คนส่วนใหญ่จะใช้แหทอดกุงเป็นอาชีพหลัก ที่ตั้งทางทิศเหนือจดทะเล ทิศใต้ติดสวนยางและบางโรง ทิศตะวันออกจดเขา
ทิศตะวันตกติดคลอง ภูมิประเทศเป็นภูเขา สวนผลไม้ สวนยางพารา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวน ประมง รับจ้าง พูดภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านอ่าวกุงย
(ศิถีย รอบรู้อย ให้ข้อมูลเมื่อ 21 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบ่อสอมย หมู่ ๔ ตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต บ่อสอม มีต้นสอม (ใบใหญ่ เป็นสมุนไพร ใช้เคี้ยวแก้โรคซาง)ย ทิศเหนือติดบ้านหยิด
ทิศใต้จดสนามบิน ทิศตะวันออกติดเขาไม้แก้ว(เขาบางดุก) ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นที่นา ป่า ภูเขา แหล่งน้ำ สวนยาง ปัจจุบัน ที่พักอาศัย ที่นาร้าง
ภูเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน ใภาษาไทยถิ่นใต้ นับถือศาสนาอิสลาม มีมัสยิดนุรุลอิสลามบ้านบ่อสอม กุโบร์บ้านบ่อสอม (อุหมาก จารึก
ให้ข้อมูลเมื่อ 21 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านแหลมหลาย หมู่ 5 ตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต แหลมหลาย เป็นที่พักของชาวเลตรงบริเวณแหลมพวกชาวเลได้สร้างหลาไว้บูชา
คนบริเวณนั้นจึงเรียก ว่าแหลมหลา และในอดีตมีต้นไม้ปกคลุมทั่วไปโดยเฉพาะป่าชายเลนเป็นแนวยาว และสมัยก่อนมีการก่อสร้างทำเทียบเรือระหว่างจังหวัดพังงา -
ภูเก็ต มีแพขนานยนต์เข้ามาใช้ข้ามฝั่งเพื่อรับเสด็จ ร.7 อาณาเขตทางทิศเหนือจดทะเล ทิศใต้ติดสวนมะพร้าว ทิศตะวันออกและตกจดทะเล
ภูมิประเทศในอดีตมีต้นไม้ปกคลุม ป่าชายเลน ปัจจุบันกลายเป็นถนน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำการเกษตร ประมง ค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ
จะใภาษาไทยถิ่นใต้และชาวเลใภาษามาชิง สถานที่สำคัญวัดท่าฉัตรไชย สะพานสารสิน โรงเรียนท่าฉัตรชัย (วารินทร์ วงษ์เพ็ญ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 มกราคม 2547)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงแหลมที่ศาลพระภูมิ(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านบ่อไทยย หมู่ 6 ตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านไทย อาณาเขตทางด้านทิศเหนือติด ถนนสนามบินนานาชาติภูเก็ต ทิศใต้ติดบ้านในยาง
ทิศตะวันออกติดที่นาและทิศตะวันตกจดทะเลและสนามบิน ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าและที่ราบ ปัจจุบันเป็นท่าอากาศยาน
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทองเที่ยว นับถือศาสนาพุทธ ใภาษาไทยถิ่นใต้ สถานที่สำคัญ มีสนามบินนานาชาติ กรมอุตุวิทยา องค์การโทรศัพท์
(วารินทร์ วงษ์เพ็ญ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงหมู่บ้านที่มีทั้งต้นไทรและบ่อน้ำ(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านหยิดย หมู่ 7 ตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านหยิด ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ป่าโกงกาง ปัจจุบันที่พักอาศัย สวนยาง
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนยาง นับถือศาสนาอิสลามและพุทธ พูดภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดนุรุลอามันบ้านหยิด (สมหมาย มีศักดิ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 11 มกราคม
2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงที่หยุดพักระหว่างทาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านทุ่งคาะเพเนียงแตกย หมู่ 5 ตำบลรัชฎา อำเภอดเมือง จังหวัดภูเก็ต ทุ่ง ซึ่งเมื่อก่อนที่ร่อนแร่ เรียกว่า เลียง แล้วมันแตก เปลี่ยนเสียงไปเป็นพะเนียงแตก
มีทุ่งหญ้าคา เขานางพันธุมีหญ้าคามาจนถึงบริเวณนี้เรียกว่า ทุ่งคคะ แล้วเรียกรวมเป็น ทุ่งคคะเพเนียงแตก อาณาเขตทิศเหนือจดชุมเมืองเก่า ทิศใต้ติดถนนสามกอง
ทิศตะวันออกจดชุมเหมือง (แหล่งน้ำ) และทิศตะวันตกติดถนนโรงเรียนทุ่งคะ ภูมิประเทศในอดีตเป็นหญ้าคา เหมืองเก่า ป่า แหล่งน้ำ ปัจจุบันเป็นที่พักอาศัย บ้านเช่า
แหล่งน้ำ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขายและรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ใภาษาไทยถิ่นใต้ในการสื่อสาร (แดง สุขะเจริญศิริ (แช่ตัน) ให้ข้อมูลเมื่อ 22 ธันวาคม 2546
และบุญสาย สุขะเจริญศิริ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงทุ่งหญ้าที่มีหญ้าคา(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านแหลมชั้นย หมู่ 2 ถนนเจ้าฟ้าใน ตำบลวิชิต อำเภอดเมือง จังหวัดภูเก็ต ไร่ชานและ แหลมชั้น อาณาเขตทิศใต้ติดถนนขวาง ทิศตะวันออกติดถนนเจ้าฟ้าใน
ทิศตะวันตกติดถนนเจ้าฟ้านอก ภูมิประเทศในอดีต เป็นที่นา สวนยาง ป่า เหมืองแร่เก่า ปัจจุบันสวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ
ใภาษาไทยถิ่นใต้ในการสื่อสาร (ปัญญา อเนกกรรมพินิจ ให้ข้อมูลเมื่อ 27 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงนามีหลม(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม
2546)

ย ย บ้านดินเขา หมายถึง บริเวณเชิงเขา อยู่ในตำบลคลอง อำเภอดเมืองภูเก็ต(เกตุณภา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๓๑)ย
ย ย บ้านชิดเขี้ยวย หมู่ 5 ตำบลวิชิต อำเภอดเมือง จังหวัดภูเก็ต ชิดเขี้ยวเนี้ยวหมา ชิดเขี้ยว- ดาว 7 ดวง เหนี้ยว - นางฟ้า หงุญย หม่า คือ หงุญยู่อาวูโลรวม นางฟ้าทั้ง

7 ย อาณาเขตทิศเหนือติดป่า ทิศใต้ติดเขาจิ้งจอก ทิศตะวันออกจดสนามสุระกุลและทิศตะวันตกจดคลองข้างฝั้นหลัง ภูมิประเทศในอดีตเป็นชุมหมืองเก่า ป่า แหล่งน้ำ ปัจจุบัน ป่าและที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ช้อย หล่มพิทักษ์วงศ์ และหลาน นาวารักษ์ย ให้ข้อมูลเมื่อ 27 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงนางฟ้าจำนวน ๗ องค์(ไชยยุทธ ปิ่นประดับ ให้ข้อมูลเมื่อ ๙ กันยายน ๒๕๔๖)

ย ย บ้านท่าเรือ หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต พอนท่าเรือ เมื่อ 30 ปีก่อนในอดีตมีเรือสำเภามาจอด เรือบรรทุกไม้ เรือ 3 หลัก อาณาเขตทิศเหนือติดหมู่บ้านลิพอนใต้ ทิศใต้ตำบลปากลอก ทิศตะวันออกติดหมู่บ้านมาหนัก ทิศตะวันตกติดตำบลเกาะแก้ว ภูมิประเทศในอดีตเป็น ทุ่งนา ป่า หนองน้ำ เหมืองแร่ดีบุก ปัจจุบันเป็นสวนยางพารา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำการเกษตร และค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีอนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร ศาลเจ้าท่าเรือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ถลาง ศาลเจ้าแม่หลักเมืองถลางท่าเรือ (เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านส้มเฟืองย หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ส้มเฟือง อาณาเขตทางทิศเหนือจดหาดบางเทา ทิศใต้จดหาดสุรินทร์ ทิศตะวันออกติดบ้านบางเทา ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศเป็นป่าชายเลน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน นับถือศาสนาอิสลาม ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ ชื่อบ้านหมายถึงบ้านที่มีส้มเฟือง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านหาดสุรินทร์ หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต หาดสุรินทร์ อาณาเขตทิศเหนือติดบ้านส้มเฟือง ทิศใต้ติดเทือกเขากมลา ทิศตะวันออกติดบ้านบางเทาและทิศตะวันตกจดหาดสุรินทร์ ภูมิประเทศเป็น หาดทราย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย นับถือศาสนาอิสลาม ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ ชื่อสุรินทร์ได้ตามบรรดาศักดิ์พระยาสุรินทร์ เจ้าเมืองกลางในอดีตและเจ้าคุณเทศมณฑลภูเก็ต ชื่อหาดนี้ได้ชื่อตามพระยาสุรินทร์ราชา(นกยูง วิเศษกุล) สมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านป่าสักย หมู่ 4 ตำบลเชิงทะเล อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านป่าสัก อาณาเขตทิศเหนือติดโคกโหนด ทิศใต้ติดห้วยสะพานนาบอน ทิศตะวันออกติดสวนยาง ทิศตะวันตกจดพื้นที่ลานูนา ภูมิประเทศ สวนยาง สวนมะพร้าว ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง สวนยาง นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีศาลเจ้าต๋กุ่น (ยวนย ลายเสือ อายุ 75 ปี เกิด พ.ศ. 2471 ภูมิลาเนาเดิมที่บ้านเชิงทะเล 12 หมู่ 4 ตำบลเชิงทะเล อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ให้ข้อมูลเมื่อ 26 ธันวาคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงป่าที่มีต้นสักหิน(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านยาย หมู่ 6 ตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านยาย อดีตเคยเป็นที่อาศัยของพระยา ซึ่งท่านพระยาถลางนำเมียอ่อนมาซ่อนไว้ที่แห่งนี้ อาณาเขตทิศเหนือติดสะพานบานคอน ทิศใต้ติดบ้านบางใจ ทิศตะวันออกและตะวันตกติดสวนยาง ภูมิประเทศในอดีตเป็น ที่นา หนอง คลอง บึง ป่าไม้นานาพันธุ์ ปัจจุบัน สวนยางพารา อาคารบ้านเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง สวนยาง นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ (หยอย จันทวงศ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบ้านพระยาเจ้าเมืองถลาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านโนนยาง หมู่ 1 ตำบลสาคร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านโนนยาง ในยัง ซึ่งในอดีตเป็นบ้านโนนยาง แต่เรียกเพี้ยนเป็นโนนยาง อีกนัยหนึ่งเนื่องจากมีต้นยางจำนวนมากเป็นป่ายาง คนไปอาศัยอยู่ในป่ายางจึงได้เรียกว่าโนนยาง อาณาเขตทิศเหนือจดสนามบิน ทิศใต้ติดบ้านมาเหล่า ทิศตะวันออกติดป่า ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่าไม้ ปัจจุบัน แหล่งน้ำ คลอง ทะเล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนยาง รับจ้าง ประมง นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีท่าอากาศยานภูเก็ต วัดมงคลวราราม (เลียบย ลิมประดิษฐ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28 ธันวาคม 2546) (นิพล ลิมประดิษฐ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 28 ธันวาคม 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบ้านที่อยู่ใตงต้นยาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านตรอกม่วงย หมู่ 2 ตำบลสาคร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต กรอกม่วง อาณาเขตทิศเหนือจดภูเขาและทะเล ทิศใต้จดภูเขาเมือง (ในทอนเรียกหลักเมือง) ทิศตะวันออกติดที่นาร้าง ทิศตะวันตกติดควนเขาลวก ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าทุเรียน ต้นมะม่วง ภูเขา ป่า ที่นา แหล่งน้ำ ปัจจุบัน ทำนาร้าง ป่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนและรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ดวง ตามชูย และชอง ปัญญาไวย ให้ข้อมูลเมื่อ 18 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงช่องแคบที่มีต้นมะม่วง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านสาครย ย ย ย ย หมู่ 3ย ถนน สาคร- ลายน ตำบลสาคร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต สาครย ซึ่งเมื่อก่อนมีต้นสาครจำนวนมาก อาณาเขตทางทิศเหนือติดตรอกม่วง ทิศใต้ติดภูเขาเมือง ทิศตะวันออกติดพุงจำปา ทิศตะวันตกติดภูเขาบ้านสาครย ภูมิประเทศในอดีตเป็น ที่นา ภูเขา แหล่งน้ำ ป่าสาคร ปัจจุบัน ที่นาร้าง สวนผัก สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวนผัก นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านสาครย องค์การบริหารส่วนตำบลสาคร (ถนอม รักสนิท และนิพล ลิมประดิษฐ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 18 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงสระที่มีโค หรือบ้านที่มีต้นสาคร(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านโนนทอนย หมู่ 4 ถนน ในทอน ตำบลสาคร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ในทอน อาณาเขตทิศเหนือติดภูเขาหลักเมือง ทิศใต้ติดภูเขาหัวนอน ทิศตะวันออกติดภูเขาทวดเมฆและทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่า ที่นา ภูเขา แหล่งน้ำ ปัจจุบัน ที่พักอาศัยย ที่นาร้าง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ประมง นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีโรงเรียนบ้านโนนทอน (วรรณา แซ่ตอง ให้ข้อมูลเมื่อ 18 มกราคม 2547)

ย ย บ้านบางมาเหล่าย หมู่ 5 ตำบลสาคร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านบางมาหลง มาจากพวกพม่าพลัดหลงมาเหล่าไม่พองทำอาวุธ เพื่อทำสงคราม อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านโนนยาง ทิศใต้ติดบ้านสาครย ทิศตะวันออกติดภูเขา ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าทึบ ลำคลอง หนองน้ำ ปัจจุบัน สวนยางพารา สวนผลไม้ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำการเกษตร รับจ้าง ประมง นับถือศาสนาอิสลาม ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดดารุลอาบีตีนิย (ชอง ปัญญาไวย ให้ข้อมูลเมื่อ 18 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณที่พม่ามาหลงทาง(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านชายวัดย หมู่ 1 ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ชายวัด ซึ่งเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับวัด หรือติดกับวัดสุวรรณคีรีวงก์ อาณาเขตทิศเหนือติดภูเขา ทิศใต้ติดบ้านมอญ ทิศตะวันออกติดภูเขา วัด ทิศตะวันตกติดบ้านโคกขาม ภูมิประเทศ ที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย รับจ้าง ธุรกิจการท่องเที่ยว นับถือศาสนาพุทธ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีวัดสุวรรณคีรีวงก์ (บุญเลิศ คุรุ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 ธันวาคม 2546)

ย ย บ้านโคกขามย หมู่ 1 ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต บ้านโคกขาม เมื่อก่อนมีต้นมะขามใหญ่เป็นจำนวนมาก อาณาเขตทิศเหนือติดภูเขา ทิศใต้ติดบ้านชายวัด ทิศตะวันออกติดบ้านชายวัด ทิศตะวันตกติดบ้านเพชร ภูมิประเทศในอดีตเป็นนา ภูเขา แหล่งน้ำ ป่ามะขาม ปัจจุบันเป็นนาร้าง ที่พักอาศัย ภูเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย รับจ้าง นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม คริสต์ ใ้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีมัสยิดบ้านโคกขาม (บุญเลิศ คุรุ อายุ 48 ปี เกิด พ.ศ. 2498 ภูมิลาเนาเดิมที่บ้านเพชรย 240 หมู่ 1 ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ให้ข้อมูลเมื่อ 22 ธันวาคม 2546) บ้านโคกขาม หมู่ ๑, ๒ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โคกขาม อาณาเขตทางทิศเหนือบ้านโคกขามย ทิศใต้ติดบ้านหัวฟู ทิศตะวันออกติดหลังวัดสว่างอารมณ์ ทิศตะวันตกติดถนน(ทางไปในหาน)ย ภูมิประเทศในอดีตต้นมะขาม ป่า แหล่งน้ำ ที่นา ปัจจุบันสวนผัก ที่นาร้าง ที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างปลูกผัก นับถือศาสนาพุทธย

ใช้ภาษาได้ในกรพุด (ลิขิต ประจันตบุตร ให้ข้อมูลเมื่อ 22 มกราคม 2547)

ย ย บ้านกะหลิมย หมู่ 5 ตำบลป่าตอง อำเภอเกาะทุ่ง จังหวัดภูเก็ต ย ย บ้านกะหลิม อาณาเขตติดเหนือและทิศตะวันออกจดภูเขา ทิศใต้และทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าดิบ ภูเขา ปัจจุบันเป็นโรงแรม ร้านค้า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (หลิมย) คุรุ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 ธันวาคม 2546

ย ย บ้านแหลมเพชร หมู่ 1 ตำบลป่าตอง อำเภอเกาะทุ่ง จังหวัดภูเก็ต บ้านแหลมเพชร บริเวณนี้เป็นแหลม คนสมัยก่อนเชื่อว่าเคยเจอเพชรใกล้บริเวณหัวแหลม อาณาเขตทางทิศเหนือติดโคกขาม ทิศใต้จดทะเล ทิศตะวันออกติดภูเขา ทิศตะวันตกติดวัดแหลมเพชร ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่าดิบ ภูเขา ที่นา สวนผัก ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย และร้านค้า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขาย นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (หลิมย) คุรุ ให้ข้อมูลเมื่อ 22 ธันวาคม 2546)

บ้านกระษย หมู่ ๑ ตำบลกระษย อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านกระษย มีการสร้างบ้านเรือนกันมาก คนภูเก็ตเรียกบ้านว่า รน ส่วน กะ หมายถึง อ่าว ย อาณาเขตทางทิศเหนือ ย ทิศใต้ ย ทิศตะวันออก ย ทิศตะวันตก ภูมิประเทศในอดีตเป็นทุ่งนา แหล่งน้ำ ป่า ปัจจุบันที่อยู่อาศัย ป่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ มีวัดสุวรรณคีรีเขต (ประสิทธิ์ย นาดอน ให้ข้อมูลเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2546) ชื่อบ้านนี้หมายถึงอ่าวเรือน(สุนัข) ราชภัฏนทาร์กษ ๒๕๒๗:๑๙๔)

บ้านหนองหาน หมู่ ๑ ตำบลกระษย อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านหนองหาน เป็นแหล่งน้ำ หนองน้ำขนาดใหญ่ ที่คนใช้สอยกันในละแวกนั้น แต่สภาพพื้นที่ปัจจุบัน รอบ ๆ ของในหานเป็นโรงแรม ร้านอาหาร บาร์เบียร์ ธุรกิจท่องเที่ยว บ้านเช่า (ประสิทธิ์ย นาดอน ให้ข้อมูลเมื่อ 22 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบึงหนองน้ำ(เลียบ) ษณะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

ย บ้านบนสวนย หมู่ ๑ ตำบลคลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านบนสวนย ป่าหลาย ปลูกผัก ทำสวน ทำผัก ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบประมง ทอนบนของมันบริเวณป่าหลายจึงเรียกว่า บนสวนย ภูมิประเทศในอดีต ปลูกผัก สวนมะพร้าว ปัจจุบันที่อยู่อาศัย ร้านค้า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจให้เช่าที่ดิน นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาใต้ในการพูด (จรรยา แซ่ตัน ให้ข้อมูลเมื่อ 22 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงสวนที่อยู่เหนือชุมชนใกล้เคียง(เลียบ) ษณะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

บ้านป่าหลายย หมู่ ๓ ตำบลคลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ป่าหลาย เนื่องจากเป็นป่าที่ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ เป็นเพราะน้ำท่วมดินเค็ม อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านนาบอน ทิศใต้ติดบ้านโคกโหนด ทิศตะวันออกจดทะเล ทิศตะวันตกติดบ้านบนสวน ขาดพื้นฐึ้น ภูมิประเทศอดีตเป็นส่วนมะพร้าว ป่าโกงกาง ปัจจุบันร้านอาหาร ที่นาร้าง นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาใต้ในการพูด ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจให้เช่าที่ดิน มีสวนสัตว์ภูเก็ต (บุญธรรม บุญญาดี และวิไลย เครืออินทร์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณป่าที่มีดินใช้ประโยชน์ได้(เลียบ) ษณะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

บ้านตันด้วย หมู่ ๖ ถนนเจ้าฟ้าใน ตำบลคลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ดินวัด ไร่วัดเป็นเกณฑ์ หันหน้าออกไปทางไหนบริเวณนี้ก็เป็นดินของวัด อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านนาก ทิศใต้จดวัดคลอง ทิศตะวันออกติดหมู่ ๔ บ้านนาเขาใหญ่ ทิศตะวันตก ติด หมู่๖ บ้านตกวัด ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ปัจจุบัน ที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวน ธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ มีวัดไชยธาราราม (ทอน ลูกจันทร์ ให้ข้อมูลเมื่อ 21 มกราคม 2547)

บ้านขนนย หมู่ ๒ ตำบล เพทกระษตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บ้านขนน มาจากบางขนน มีคลองเยาะ เป็นสายน้ำเล็ก ๆ ไหลมารวมกัน ขนน มาจากคนจีนที่มาตัดไม้แล้วพูดไม่ชัดเป็นบางขนน อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านควนย ทิศใต้ติดบ้านพอน ทิศตะวันออกติดเขาพระแทว บ้านควน ทิศตะวันตกติดบ้านเคียนย ภูมิประเทศในอดีตเป็นแหล่งน้ำ คลอง ป่า ภูเขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง การเกษตรย นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาใต้ในการพูด มีอุทยานแห่งชาติเขาพระแทว หมู่บ้านวัฒนธรรมถลาง วัดขนน โรงเรียนโคกวัดใหม่(บัญญัติย จริยเลขพงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547)

บ้านควน ย หมู่ ๑๑ ตำบลเพทกระษตรี อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านควน หนองเขาพระแทว มองจากบ้านเคียน บ้านขนน เป็นแนหน้าเขาเป็นควน เนินหน้าเขาพระแทว อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านนาใน ทิศใต้ติดบ้านขนนย ทิศตะวันออกติดเขาพระแทว ทิศตะวันตกติดบ้านขนนย ภูมิประเทศในอดีตเนิน ป่าย ปัจจุบันสวนยาง สวนผลไม้ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำสวนยาง นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ในการพูด (บัญญัติย จริยเลขพงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงเนินเชิงเขา(เลียบ) ษณะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546) ย ย ย

บ้านชุมพลาะ ย หมู่ ๙ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ชุมพลาะย อาณาเขตทางทิศเหนือจดทะเลและภูเขา ทิศใต้ติดบ้านบางโรง ทิศตะวันออกติดอ่าวปอย ทิศตะวันตกจดภูเขา สวนยาง ภูมิประเทศในอดีตเป็นที่นา สวนยาง ภูเขา ย ปัจจุบันที่นาร้าง ภูเขา สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทำสวนย นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาไทยใต้ในการพูด (มาหยาม สาราย่า ให้ข้อมูลเมื่อ 20 มกราคม 2547)

ย บ้านแหลมไม้ไผ่ หมู่ ๑ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต แหลมไม้ไผ่ ตรงบริเวณแหลมไม้ไผ่ ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ จะอาศัยอยู่ที่บริเวณอ่าว ส่วนใหญ่เป็นคนที่ย้ายถิ่นฐานมาจากต่างถิ่นย อาณาเขตทางทิศเหนือติดเส้นทางเลียบภูเขา ย ทิศใต้ติดสวนยาง ทิศตะวันออกจดทะเล ทิศตะวันตกติดภูเขาเกาะสิเหร่ย ภูมิประเทศในอดีตแหลมป่า ภูเขา อ่าว ปัจจุบันบ้านพักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างย นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ในการพูด (ระวิ มะลิแก้ว ให้ข้อมูลเมื่อ 23 มกราคม 2547)

ย บ้านแหลมหงาย หมู่ ๑ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านแหลมหงาย อาณาเขตทางทิศเหนือจดทะเลย ทิศใต้ติดวัดเกาะสิเหร่ โรงเรียนเกาะสิเหร่ ทิศตะวันออกติดสวนยางย ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็น ป่า ภูเขา แหลมย ปัจจุบันสวนยาง ภูเขา ที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ประมง นับถือศาสนาอิสลาม พุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ (ไซ สมกัก ให้ข้อมูลเมื่อ 23 มกราคม 2547)

บ้านหน้าหินย หมู่ ๓ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต หน้าหินมีอาณาเขตทางทิศเหนือติดภูเขา ทิศใต้ติดถนน ทิศตะวันออกติดภูเขา ทิศตะวันตกจดเขาโต๊ะชะย ภูมิประเทศในอดีตภูเขา ป่า ปัจจุบันภูเขา ป่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบก่อสร้าง รับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ในการพูด (ปรีชา จตุอารมณ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 23 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบ้านที่อยู่ใกล้เพิงผาหินที่ผู้รับเหมาระเบิดหินก่อสร้าง (เลียบ) ษณะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

บ้านแหลมกลางย หมู่ ๔ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต แหลมกลาง ซึ่งเป็นเกาะกลางย อาณาเขตทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่า ภูเขา ทะเลย ปัจจุบันโรงงานเอเชียสาตนัน นับถือศาสนาพุทธย ใช้ภาษาใต้ในการพูด (หยกฉุ่น วงศ์สวนนท ให้ข้อมูลเมื่อ 26 มกราคม 2547)

ย บ้านแหลมตุ๊กแกย หมู่ ๔ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต อาณาเขตทางทิศเหนือและทิศใต้จดทะเล ทิศตะวันออกติดบ้านเกาะสิเหร่ ทิศตะวันตกจดทะเล ภูมิประเทศเป็นป่าโกงกาง ป่า เขา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบนับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้และภาษาโรังลาโอด มีที่อ่านหนังสือกลางหมู่บ้าน (จิว ประโมังกิจ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 มกราคม 2547) ย บ้านแหลมตุ๊กแก หมายถึง แหลมที่มีตุ๊กแก(เกตุณภา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๖)

บ้านท่าเรือใหม่ หมู่ ๗ ถนนศรีเสนา ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านหน้าแพ อาณาเขตทางทิศเหนือติดคลอง ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจรดทะเล
ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าโกงกาง ปัจจุบันท่าเรือ ที่อยู่อาศัย สถานที่เช่าของจังหวัด ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ
ใช้ภาษาใต้ในการพูด มีกรมเจ้าท่า ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านท่าเรือใหม่ (ชาญชัย ดัชนีชวีระพันธ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 26 มกราคม 2547)
บ้านโคกสั้น หมู่ ๒, ๖ ถนนวิเศษ ตำบลลาไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โคกสั้น อาณาเขตทางทิศเหนือที่น้ำร้าง ภูเก็ตซีเซลส์ ทิศใต้ถนนวัดสว่างอารมณ์
ทิศตะวันออกถนนวิเศษ ทิศตะวันตกวัดสว่างอารมณ์ ภูมิประเทศในที่นา ป่า ป่ามะพร้าวและบ้านพักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ
ใช้ภาษาใต้ในการพูด (ลิขิต ประจันทรบุตร ให้ข้อมูลเมื่อ 22 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงบริเวณเนินดินที่ระยะทางไม่ยาวมากนัก(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24
ธันวาคม 2546)ย

ย บ้านเกาะไหลน หมู่ ๓ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เกาะไหลน อาณาเขตทางทิศเหนือจรดทะเล ทิศใต้ติดภูเขา ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจรดทะเล
ภูมิประเทศเกาะ ป่า ภูเขา และสวนยาง สวนมะพร้าว ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบทำสวน ธุรกิจท่องเที่ยว นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาใต้ในการพูด มี
โรงเรียนบ้านเกาะไหลน สถานีอนามัย มัสยิด ท่าเทียบเรือ (วิรัช จิรวัดมนวิจิตร ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547)
บ้านห้าแยก หมู่ ๔, ๕ ตำบลลาไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านห้าแยก อยู่บริเวณวงเวียน ประกอบด้วย ๕ หมู่ด้วยกัน อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านโคกโหนด
ทิศใต้บ้านบางคนที่ ทิศตะวันออกจรดทะเล ทิศตะวันตกติดเขานาคเกีย ภูมิประเทศในอดีตเป็นสวนมะพร้าว ปัจจุบันกลายเป็นที่พักอาศัย
ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ธุรกิจด้านการท่องเที่ยว นับถือศาสนาพุทธ ใช้ไทยถิ่นใต้ มีกรมสรรพากรอำเภอ ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง โรงเรียนเมืองภูเก็ต
สถานีตำรวจภูธรตำบลฉลอง ไปรษณีย์ราไวย์ (วิรัช จิรวัดมนวิจิตร ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงจำนวนทางแยกมี ๕ แยก(เลียบ ชนะศึก
ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

บ้านนาบอนใต้ หมู่ ๑ ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านนาบอนใต้ อาณาเขตทางทิศเหนือเทศบาลเมืองภูเก็ต ทิศใต้ติดตำบลฉลอง
ทิศตะวันออกติดตำบลรัชฎา ทิศตะวันตกติดบ้านแหลมชั้น ภูมิประเทศแหล่งน้ำ ภูเขา สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย
นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาใต้ในการพูด (วิรัช จิรวัดมนวิจิตร ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547)ย บ้านนาบอนใต้ หมู่ 1 ถนนศักดิ์เดช ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
บ้านนาบอนใต้ อาณาเขตทางทิศเหนือจรดเทศบาลเมืองภูเก็ต ทิศใต้ติด ตำบลฉลอง ทิศตะวันออกติด ตำบลรัชฎา ทิศตะวันตกติดบ้านแหลมชั้น ภูมิประเทศเป็นป่า
แหล่งน้ำ ภูเขา สวนยาง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาใต้ในการสื่อสาร (ภิรมย์ พวงปราง อายุ 99 ปี เกิด พ.ศ.
ให้ข้อมูลเมื่อ 26 มกราคม 2547)

บ้านระแงง หมู่ 4 ถนนเจ้าฟ้าตะวันตก ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บ้านระแงง อาณาเขตทางทิศเหนือติดหมู่ 5 ตำบลวิชิต ทิศใต้ติดหมู่ 2 ตำบลวิชิต
ทิศตะวันออกติดสวนหลวง ทิศตะวันตกติดภูเขา ภูมิประเทศเหมือนเก่า หุงนา ปัจจุบันที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ
และอิสลาม ใช้ภาษาใต้ในการสื่อสาร (ชูศักดิ์ อายุพงศ์ ให้ข้อมูลเมื่อ 25 มกราคม 2547)

บ้านท่าแครงบนย หมู่ 9 ถนนศักดิ์เดช ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต อาณาเขตทางทิศเหนือจรดเทศบาลนครภูเก็ต ทิศใต้ติดหมู่ 6 บ้านบ่อแร่
ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกติดหมู่ 1 นาบอนใต้ ย ภูมิประเทศน้ำเขาลิ่ง ป่าโกงกาง ปัจจุบันที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ
ใช้ภาษาใต้ในการสื่อสาร มีสุสานวางตุ้ง (สุเมธ จิตซ้อย ย ให้ข้อมูลเมื่อ 26 มกราคม 2547) ชื่อบ้านนี้หมายถึงท่าเรือที่มีหอยแครง(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล
๒๕๔๓:๒๓)

บ้านนาในสุดย หมู่ 4 ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ย เป็นที่นาที่ลึกเข้าไปและเป็นที่นาผืนสุดท้ายที่ไม่สามารถขยายได้อีก
เพราะติดกับภูเขาอาณาเขตทางทิศเหนือติดเขาบางทอง ทิศใต้จรดทะเล ทิศตะวันออกติดภูเขา ทิศตะวันตกติดหมู่ 3 บ้านไสน้ำเย็น ภูมิประเทศเป็นป่า ภูเขา
ที่นาและที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาใต้ในการสื่อสาร (สุกัญญา ทิศทองย ให้ข้อมูลเมื่อ 20 มกราคม 2547)
ชื่อบ้านนี้หมายถึงทุ่งนาที่อยู่ด้านในมากกว่าที่อื่น(เลียบ ชนะศึก ให้ข้อมูลเมื่อ 24 ธันวาคม 2546)

บ้านไสน้ำเย็นย หมู่ 2 ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ตย ไส้ น้ำเย็น มีสายน้ำเย็น มีสภาพป่าไม้รกทึบบวกรับมีแม่น้ำลำธารไหลตลอดใครมาจุดนี้รู้สึกเย็นสดชื่น
ชาวบ้านจึงเรียกว่า สายน้ำเย็นย อาณาเขตทางทิศเหนือติดถนนพิสิฐภรณ์ชัย ทิศใต้ติดถนนทวิวงศ์ ทิศตะวันออกติดบ้านมอญย ทิศตะวันตกติดถนนพระบารมี
ภูมิประเทศในอดีตอุดมด้วยพืชผลธัญญาหาร ป่าไม้ ธารน้ำ ปัจจุบันกลายเป็นตึก บ้าน ที่พักอาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ
ใช้ภาษาใต้ในการสื่อสาร มีโรงเรียนบ้านไสน้ำเย็น (สุกัญญา ทิศทอง ให้ข้อมูลเมื่อ 20 มกราคม 2547)

บ้านมอญย หมู่ 2 ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ตย เดิมเป็นชุมชนที่อยู่ของชนชาติมอญ ที่อพยพหนีพม่ามาอยู่บริเวณนี้ โดยไม่ทราบสาเหตุ
ภายหลังชาวจีนได้เข้ามาทำเหมืองแร่ดีบุก และได้ตั้งรกรากมาจนถึงปัจจุบันนี้ นับแต่นั้นมาจึงได้เรียกว่าบ้านมอญย อาณาเขตทางทิศเหนือติดบ้านชายวัด
ทิศใต้ติดบ้านไสน้ำเย็น ทิศตะวันออกติดภูเขา ทิศตะวันตกติดบ้านโคกทราย ภูมิประเทศในอดีตเป็นป่าไม้ ลำธาร ภูเขา ปัจจุบันกลายเป็นถนนคอนกรีต ที่พักอาศัย
บ้านเช่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบบริการ เช่น ค้าขาย บริการตัดผม นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยใต้ในการสื่อสาร มีราชปะทานุสรณ์ 2502ย (ปานอม สัมจัย
ให้ข้อมูลเมื่อ 20 มกราคม 2547)

ย บ้านบางจ้อย ย ย ย หมายถึงมะม่วง ชาวภูเก็ตเรียกลูกม่วง อยู่ในตำบลตลาดใหญ่ เทศบาลนครภูเก็ต (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๑)
ย บ้านสะพานหินย ย หมายถึงบ้านที่มีสะพานสร้างด้วยหิน อยู่ที่ตำบลตลาดใหญ่ต่อจากบ้านบางเหนียว เทศบาลนครภูเก็ต (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๒)
บ้านจ้วยต้อย ย ย หมายถึง บริเวณที่มีน้ำสองสายมาสมทบกัน ตั้งอยู่ในตำบลตลาดเหนือ เทศบาลนครภูเก็ต(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๓)
ย บ้านอ่าวเกีย ย ย หมายถึงอ่าวที่ขนถ่ายสินค้า อยู่ในเทศบาลนครภูเก็ต(เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๓)
ย บ้านเกาะสิเหร่ย หมายถึงใบพลู บ้านนี้อยู่บนเกาะสิเหร่ ตำบลรัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต(สุนัย ราชภัฏนารักษ์ ๒๕๒๗:ย และเกตุณา มุกดาสกุลภิบาล ๒๕๔๓:๒๕)
ย บ้านพรตอกย ย หมายถึง พรุน้ำ ในพรุน้ำป่าเสม็ด เมื่อเสม็ดมีลูกจะขาวโพลนดูเหมือนข้าวตอก อยู่ที่หมู่ 1 ตำบลลาไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต (เกตุณา มุกดาสกุลภิบาล
๒๕๔๓:๒๔)

การจำแนกนามสถานที่ในจังหวัดภูเก็ต

ย ย จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดการจำแนกนามสถานที่เป็น ๘ กลุ่ม คือ

๑. ตั้งชื่อตามสภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเด่น

๒. ตั้งชื่อโดยอาศัยสภาพธรรมชาติที่มีโดดเด่น
๓. ตั้งชื่อตามกิจกรรมหรือวัฒนธรรมชุมชน
๔. ตั้งชื่อเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแก่เหตุการณ์และบุคคลสำคัญ
๕. ตั้งชื่อโดยอาศัยจินตภาพของผู้เรียก
๖. ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล
๗. ตั้งชื่อโดยอาศัยนิทานหรือตำนาน
๘. ไม่ทราบความหมายของชื่อ

การศึกษานามสถานที่ในจังหวัดภูเก็ตแต่ละชื่อ พบว่ามีชื่อตั้งแต่ ๒ พยางค์ ถึง ๕ พยางค์ แต่ละพยางค์ของบางชื่อมีความหมายมากกว่า ๑ ความหมาย หากพยางค์ใดของชื่อตรงกับคำในกลุ่มใด จะจัดนามสถานนั้นไว้ทุกกลุ่มคำย นามสถาน ๑ ชื่อ จึงอยู่ในหลายกลุ่มคำได้ เช่น กะทู้ เป็นคำ ๒ พยางค์ พยางค์แรก คือ กะ หมายถึง อ่าว และพยางค์หลังหมายถึงหินย ได้จัดให้กะทู้อยู่ในกลุ่มการตั้งชื่อตามสภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเด่น อีกความหมายหนึ่งเชื่อว่ามาจาก นายประตู่ จึงจัดไว้ในกลุ่มตั้งชื่อตามกิจกรรมหรือวัฒนธรรมชุมชน จากชื่อบ้านที่เป็นนามสถานที่ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนประมาณ ๒๐๐ ชื่อ

จำแนกเป็นกลุ่มการตั้งชื่อจากมากไปน้อยตามลำดับได้ดังนี้
 ลำดับมากที่สุด คือตั้งชื่อตามสภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเด่น
 ลำดับที่ ๒ คือ ตั้งชื่อโดยอาศัยสภาพธรรมชาติที่มีโดดเด่น
 ลำดับที่ ๓ คือ ตั้งชื่อตามกิจกรรมหรือวัฒนธรรมชุมชน
 ลำดับที่ ๔ คือ ไม่ทราบความหมายของชื่อ
 ลำดับที่ ๕ ตั้งชื่อเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแก่เหตุการณ์และบุคคลสำคัญ
 ลำดับที่ ๖ ตั้งชื่อโดยอาศัยนิทานหรือตำนาน
 ลำดับที่ ๗ ตั้งชื่อโดยอาศัยจินตภาพของผู้เรียก
 และลำดับที่ ๘ ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล

ย ลำดับที่ ๑ ตั้งชื่อตามสภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเด่น

ย ย ย ย การศึกษานามสถานที่เป็นชื่อบ้าน มีการตั้งชื่อตามสภาพภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะเด่น จำพวกคำ อ่าว แหลมย เกาะ ดอน ดวน โคน เขา หาน บาง พวย การพิจารณาชื่อในกลุ่มนี้ ได้พิจารณาบางส่วนของชื่อ ปรากฏชื่อจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งที่สอดคล้องกับชื่อในกลุ่มนี้ เช่น บ้านกมลานอกเลย ย ย บ้านกลาง บ้านเกาะแก้ว บ้านเกาะนาคาเล็ก บ้านเกาะมะพร้าว บ้านเกาะใหญ่ บ้านเขาน้อย บ้านเขนนย บ้านควนย บ้านควนดินแดง บ้านโคกขามย บ้านโคกเคียนย บ้านโคกโดนดย บ้านโคกทรายย บ้านโคกมะขามย บ้านโคกยาง บ้านโคกสันย บ้านชายวัดย บ้านเชิงทะเลย บ้านดอนย บ้านตรอกมวงย บ้านดินเขาย บ้านดินวัดย บ้านท่าแครงบนย บ้านท่ามะพร้าว บ้านท้ายนาย บ้านทุ่งทองย บ้านนาออกย บ้านนาในย บ้านนาบอนไต้ย บ้านนาใหญ่ย บ้านโนนพวย บ้านโนนยางย บ้านบนสวนย บ้านบางคนทีย บ้านบางคูย บ้านบางโจย บ้านบางชีเหลาย บ้านบางทองย บ้านบางเตาย บ้านบางเทาไต้ย บ้านบางเตานอกย ย บ้านบางเทาเหนือย บ้านบางเปลย บ้านบางมาเหลาย บ้านบางแรย บ้านบางโรงย ย บ้านบางลาย บ้านบางหวาย บ้านบางเหนียวไต้ย บ้านป่าตองย บ้านพรุจำปาย บ้านพรุสมภาย บ้านพอนย บ้านใหญ่ย บ้านพาราย บ้านมอญย บ้านสะปายย บ้านไต้น้ำเย็นย บ้านไสยวณย บ้านหนองหานย บ้านหน้าหินย บ้านหัวควนย บ้านหัวควนย บ้านหัวพวย บ้านเหนือย บ้านแหลมกลางย บ้านแหลมชันย บ้านแหลมทรายย บ้านแหลมพรหมเทพย บ้านแหลมพันวาย บ้านแหลมเพชรย บ้านแหลมไม้ไผย บ้านแหลมหลงย บ้านแหลมหลาย บ้านแหลมหินย บ้านอ่าวกูงย บ้านอ่าวน้ำบอย บ้านอ่าวปอย ย บ้านอ่าวมะขาม

ย ลำดับที่ ๒ย ตั้งชื่อโดยอาศัยสภาพธรรมชาติที่มีโดดเด่น

ย ย คือ บ้านกมลานอกเลย บ้านกะทู้ย บ้านเกิดโฮย บ้านเกาะนาคาเล็ก บ้านเกาะมะพร้าว บ้านเกาะใหญ่ บ้านควนดินแดง บ้านคอเอนย บ้านโคกขามย บ้านโคกเคียนย บ้านโคกโดนดย บ้านโคกสันย บ้านตรอกมวงย บ้านตะเคียนย บ้านท่าแครงบนย บ้านทุ่งคาพะเนียงแตกย บ้านนากย บ้านนาคาเลย บ้านนาบอนย บ้านนาบอนไต้ย บ้านโนนพวย บ้านโนนยางย บ้านโนนหานย บ้านบ่อไทรย บ้านบ่อแรย บ้านบ่อสวมย บ้านบางกาย บ้านบางทองย บ้านบางเตาย บ้านบางเทาไต้ย บ้านบางเตานอกย ย บ้านบางเทาเหนือย บ้านบางแรย บ้านบางหวาย บ้านป่าสักย บ้านป่าหลายย บ้านผักฉืดย บ้านพรุจำปาย บ้านพอนบ่อแรย บ้านพอนย บ้านใหญ่ย บ้านไม้ขาวย บ้านไม้เรียวย บ้านยามูย บ้านลิพอนเขาล้านย บ้านลิพอนไต้ย บ้านลิพอนบางกอกย บ้านลิพอนบางกอกย บ้านลิพอนหัวหารย บ้านส้มเฟื้องย บ้านสาคูย บ้านหมากปรอย บ้านแหลมทรายย บ้านแหลมไม้ไผย บ้านแหลมหินย บ้านอ่าวกูงย บ้านอ่าวปอย บ้านอ่าวมะขาม

ย ลำดับที่ ๓ย ตั้งชื่อตามกิจกรรมหรือวัฒนธรรมชุมชน

คือ บ้านคอกช้างย บ้านท่าแครงบนย บ้านท่ามะพร้าว บ้านท้ายนาย บ้านท่าเรือย บ้านท่าเรือใหม่ บ้านไทยใหม่ บ้านนากย บ้านนาออก บ้านนาใน บ้านนาบอนย บ้านนาบอนไต้ย บ้านนาใหญ่ย บ้านบนสวนย บ้านบ่อไทรย บ้านบ่อแรย บ้านบ่อสวมย บ้านบางเปลย บ้านบางโรงย บ้านบางลาย บ้านบางเหนียวย บ้านป่าครองชัยย บ้านป่าคลอกย บ้านพรุสมภาย บ้านยอดเสนหย บ้านยาย บ้านจาวไต้ย บ้านลักกั้งชีย บ้านวัดร้างย บ้านสวนมะพร้าว บ้านหือดย บ้านแหลมหลาย บ้านอ่าวน้ำบอ

ย ลำดับที่ ๔ย ตั้งชื่อเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแก่เหตุการณ์และบุคคลสำคัญ

พบนามสถานดังนี้ ชุมชนถนนสุทัศน์ บ้านวัดใหม่ บ้านบางโจย บ้านบางมาเหลาย บ้านมาหนักย บ้านเมืองใหม่ย บ้านหาดสุรินทร์ย บ้านแหลมหลง

ย ลำดับที่ ๕ย ไม่ทราบความหมายของชื่อ

คือ บ้านกะหลิมย บ้านเกาะไหลนย บ้านแซนนย บ้านชุมเพลาย บ้านโนทอนย บ้านระงงย บ้านลายันย บ้านสี่กอย บ้านแหลมหงา

ลำดับที่ ๖ ตั้งชื่อโดยอาศัยนิทานหรือตำนาน
คือย บ้านกะตะย ย บ้านกะรณย ย บ้านชิตเขี้ยว

ลำดับที่ ๗ ตั้งชื่อโดยอาศัยจินตภาพของผู้เรียก
คือย บ้านเกาะแกวย ย บ้านแหลมพรหมเทพ

ลำดับที่ ๘ ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคลย
คือย บ้านกู่กู่

ย

ผศ. [สมหมาย](#) ปิ่นพุทธศิลป์